

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2011 - 2012

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ:

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ (ΠΕ02) - ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΔΟΚΙΑ (ΠΕ05)

Περιεχόμενα

A.

Εισαγωγή.....σελ. 4

B. Ομάδες εργασίας - αντικείμενα.

Τέχνημα.....σελ. 6

Γ. Γερμανικό εκπαιδευτικό

σύστημα.....σελ. 7

1. α) Διάγραμμα γερμανικού εκπαιδευτικού
συστήματος.....σελ. 7

β) Ανάλυση διαγράμματος - σύγκριση με το ελληνικό
διάγραμμα.....σελ. 8

γ)

Συμπεράσματα.....σελ. 9

2. α) Λειτουργία του γερμανικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το
ελληνικό

.....σελ. 9

β) Συμπεράσματα.....σελ. 12

3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα -
σύγκριση με τα ελληνικά
δεδομένα.....σελ. 13

β)

Συμπεράσματα.....σελ. 15

4. Τελικά
συμπεράσματα.....σελ. 15

Δ. Γαλλικό εκπαιδευτικό

σύστημα.....σελ. 16

1. α) Διάγραμμα γαλλικού εκπαιδευτικού
συστήματοςσελ. 16

β) Ανάλυση διαγράμματος - σύγκριση με το
ελληνικό.....σελ. 16

γ)	
Συμπεράσματα	σελ. 17
2. α) Λειτουργία του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό.....	...σελ. 17
β)	
Συμπεράσματα	σελ. 20
3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκριση με τα ελληνικά δεδομένα	σελ. 20
β)	
Συμπεράσματα.....	σελ. 22
4. Τελικά συμπεράσματα	σελ. 22
E. Φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα	σελ. 23
1. α) Διάγραμμα φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό.....	...σελ. 23
β) Ανάλυση διαγράμματος - σύγκριση με το ελληνικό.....	σελ. 23
γ)	
Συμπεράσματα	σελ. 24
2. α) Λειτουργία του φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό	...σελ. 24
β)	
Συμπεράσματα.....	σελ . 26
3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκριση με τα ελληνικά δεδομένα.....	σελ. 26

β)	
Συμπεράσματα	σελ. 27
4. Τελικά συμπεράσματα	σελ. 27
ΣΤ. Κριτική αποτίμηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	σελ. 28
ΠΟΙΗΜΑ	σελ. 30
ΠΗΓΕΣ	σελ. 31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	σελ. 32
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	σελ. 61

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός αυτής της ερευνητικής εργασίας ήταν να γνωρίσουμε τα εκπαιδευτικά συστήματα της Γερμανίας, της Φινλανδίας και της Γαλλίας, τα οποία θεωρούνται πρότυπα διεθνώς και στη συνέχεια να τα συγκρίνουμε με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, εστιάζοντας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έτσι ώστε να αποκτήσουμε μια εμπειριστατωμένη άποψη για αυτό. Για το σκοπό αυτό ακολουθήσαμε την παρακάτω διαδικασία.

Αρχικά αναλύσαμε την έννοια του εκπαιδευτικού συστήματος στις επιμέρους έννοιες που την αποτελούν έτσι ώστε να βρούμε προς ποιες κατευθύνσεις θα στραφεί η έρευνά μας. Έτσι οδηγηθήκαμε στη δημιουργία ενός διαγράμματος που περιλάμβανε τα κύρια μέρη της έρευνας. Αυτά ήταν:

Η δομή κάθε εκπαιδευτικού συστήματος.

Τα κτήρια και γενικά οι υποδομές.

Η λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η θέση των καθηγητών μέσα σε αυτό.

Η σύνδεση σχολείου-κοινωνίας.

Η αποτελεσματικότητα κάθε εκπαιδευτικού συστήματος.

Ως προς τις παραμέτρους αυτές θα γινόταν και η σύγκριση με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Αφού καθορίσαμε τους στόχους της έρευνάς μας, στη συνέχεια συζητήσαμε για το είδος των πηγών από τις οποίες θα αντλούσαμε το υλικό μας. Αποφασίσαμε ότι, πέρα από τα γενικά θεωρητικά στοιχεία για κάθε εκπαιδευτικό σύστημα, μας ενδιέφερε να γνωρίσουμε και την προσωπική άποψη των ανθρώπων που εμπλέκονται σε αυτό. Έτσι, σκεφθήκαμε να απευθυνθούμε σε άτομα που βιώνουν ή έχουν βιώσει στο παρελθόν τα υπό έρευνα εκπαιδευτικά συστήματα. Για το σκοπό αυτό δημιουργήσαμε τα ειδικά ερευνητικά εργαλεία με τα οποία θα αντλούσαμε τις πληροφορίες που θέλαμε από τα άτομα αυτά. Δημιουργήσαμε, όλη η ομάδα μας μαζί, 4 ερωτηματολόγια, από τα οποία το 1^ο απευθυνόταν σε μαθητές σχολείων των χωρών των υπό έρευνα συστημάτων, το 2^ο σε καθηγητές τους, το 3^ο σε Έλληνες μαθητές και το 4^ο σε Έλληνες καθηγητές. Επίσης, δημιουργήσαμε και ένα πλαίσιο ερωτήσεων για τις συνεντεύξεις που σκοπεύαμε να πάρουμε.

Στείλαμε λοιπόν τα ερωτηματολόγια στους μαθητές ενός σχολείου της Γαλλίας και την καθηγήτριά τους, την φιλόλογο κ. Marie Simon, που με πολύ ευγένεια δέχτηκε να συμμετάσχει στην έρευνά μας με το τμήμα επιλογής Λατινικών του Λυκείου της πόλης Ardeche. Επίσης, στείλαμε κάποια ερωτηματολόγια σε καθηγητές της Toulouse, καθώς και σε κάποιους Γερμανούς εκπαιδευτικούς. Μοιράσαμε τα ελληνικά ερωτηματολόγια στους μαθητές 3 τμημάτων του σχολείου μας καθώς και σε καθηγητές μας, για να μπορέσουμε να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα. Επίσης, πήραμε συνέντευξη από δύο Φινλανδές καθηγήτριες Αγγλικών που ζουν στο Αγρίνιο, την κυρία Oulla Τίγκα και την κυρία Lenita Καπέλη, τον φιλόλογο του σχολείου μας, κύριο Κωνσταντίνο Κολοβό, ο οποίος εργάστηκε παλαιότερα στην Γερμανία και τη διευθύντριά μας, κυρία

Παρασκευή Μαδιά, η οποία υπήρξε για ένα διάστημα συντονίστρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο ελληνικό προξενείο στη Γερμανία. Η τελευταία συνέντευξη που πήραμε ήταν από την Γαλλίδα καθηγήτρια κυρία Alice Barneche, που ζει στο Αγρίνιο. Από τους ανθρώπους αυτούς αποκομίσαμε αξιόλογες πληροφορίες και είχαμε την ευκαιρία να δούμε τα εκπαιδευτικά συστήματα αυτά από τη δική τους οπτική γωνία, πράγμα που ήταν ένας από τους αρχικούς μας στόχους.

Το επόμενο βήμα ήταν να στραφούμε προς το διαδίκτυο με σκοπό να πληροφορηθούμε εκτενέστερα για το θέμα αυτό, από έρευνες και μελέτες. Η Ευρυδίκη (Euridyce) είναι το δίκτυο πληροφόρησης για τα εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη και λειτουργεί από το 1980, αποτελείται από εθνικές μονάδες, οι οποίες εντάσσονται στα αντίστοιχα Υπουργεία Παιδείας και από την Ευρωπαϊκή Μονάδα, που εδρεύει στις Βρυξέλλες, υπάγεται στον Ειδικό Οργανισμό για την Εκπαίδευση, τα Οπτικοαουστικά Μέσα και τον Πολιτισμό (EACEA) και είναι υπεύθυνη για το συντονισμό του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δραστηριοτήτων του δικτύου. Αποστολή του προγράμματος αυτού είναι να προσφέρει στους υπεύθυνους για τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής την παροχή αξιόπιστης πληροφόρησης για τα ευρωπαϊκά συστήματα. Μπορέσαμε να αντλήσουμε από το δίκτυο αυτό πολλές πληροφορίες που χρειαζόμασταν για την εργασία αυτή. Επιπλέον, από έρευνα του ΚΕΜΕΤΕ (Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ), το οποίο δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη μελέτη και έρευνα εκπαιδευτικών προβλημάτων, στη διαμόρφωση τεκμηριωμένων θέσεων ως προς τα ζητήματα που απασχολούν τον κλάδο των εκπαιδευτικών και την εκπαίδευση, αλλά και την συμβολή στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών, μπορέσαμε να αποκτήσουμε μια πιο εμπειριστατωμένη άποψη για τα συστήματα των χωρών αυτών και της δικιάς μας χώρας, αλλά και να πάρουμε στοιχεία για τους καθηγητές των χωρών αυτών. Επίσης, ουσιαστικές πληροφορίες πήραμε από την ιστοσελίδα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας που περιλάμβανε και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος από τον ΟΟΣΑ. Οι ιστοσελίδες αυτές μας βοήθησαν πολύ για να επιτευχθεί ο στόχος μας, δηλαδή να ολοκληρώσουμε την ερευνητική αυτή εργασία, και μας παρείχαν τη σιγουριά πως χρησιμοποιήσαμε έγκυρες και αξιόπιστες πηγές.

Στη συνέχεια, παρακολουθήσαμε στην βιβλιοθήκη του σχολείου μας μια πολύ ενδιαφέρουσα βιντεοσκοπημένη εκπομπή, την “Έρευνα” του δημοσιογράφου Παύλου Τσίμα, που παρουσίαζε με λεπτομέρειες την καθημερινή ζωή ενός μαθητή στη Φινλανδία και μιας μαθήτριας στην Ελλάδα. Κύριος σκοπός της εκπομπής αυτής ήταν να παρουσιάσει και να συγκρίνει τα δύο συστήματα, αφήνοντάς μας στο τέλος να αναρωτηθούμε για την κατάσταση και την πορεία του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Το τελευταίο στάδιο ήταν να δημιουργήσουμε ένα σχεδιάγραμμα της τελικής εργασίας, σύμφωνα με το οποίο η παρουσίαση κάθε εκπαιδευτικού συστήματος θα χωριζόταν σε 4 διαφορετικά μέρη.

- α) Διάγραμμα της δομής του συστήματος.
- β) Λειτουργία του, από την οπτική γωνία των μαθητών.
- γ) Παρουσίαση της πλευράς των καθηγητών.

δ) Σύνδεση σχολείου-κοινωνίας.

Το διάγραμμα αυτό μας βοήθησε πολύ για να ξέρουμε σε ποιο σημείο ακριβώς βρισκόμαστε, να τελειοποιήσουμε τα θέματα που δόθηκαν στον καθένα και να γίνει η τελική συγγραφή. Στη συνέχεια καταγράψαμε τα αποτελέσματα από τα ερωτηματολόγια που δώσαμε σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και απομαγνητοφωνήσαμε τις συνεντεύξεις που είχαμε πάρει. Μετά από τις ενέργειες αυτές και αφού είχαμε βρει ό,τι πληροφορίες χρειαζόμασταν για τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών αυτών και είχαμε και τη δυνατότητα να τα συγκρίνουμε με το ελληνικό σύστημα, ξεκινήσαμε τη συγγραφή της εργασίας.

Ύστερα από τόσο καιρό καταφέραμε να φέρουμε εις πέρας την ερευνητική εργασία αυτή με τη βοήθεια των υπευθύνων καθηγητριών σε όλες τις φάσεις της. Τέλος, θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι αποφάσεις και τα συμπεράσματα έβγαιναν μέσα από συζήτηση και διάλογο ανάμεσα σε όλα τα μέλη της ομάδας μας, με τη βοήθεια και την υποστήριξη των υπεύθυνων καθηγητριών μας.

B. ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

1η ομάδα:

Ακρίδα Νικολέτα - Κούκουνα Κωνσταντία - Λαγοπάτη Ελένη - Ζωγράφου Αθανασία - Μακρή Μαριάννα - Παληγεώργου Ιωάννα

Αντικείμενο 1ης ομάδας: Γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκρισή του με το ελληνικό

2η ομάδα :

Κωνσταντοπούλου Ροζαλία - Φουρλίγκα Σοφία - Τσιακανίκα Πανωραία - Χονδρογιάννη Ελένη

Αντικείμενο 2ης ομάδας: Γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκρισή του με το ελληνικό

3η ομάδα:

Κωστακιώτη Ναταλία - Κατσαρός Δημήτρης - Φίλιπς Τζόζεφ - Φραγκούλη Αριστέα

Αντικείμενο 3ης ομάδας: Φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκρισή του με το ελληνικό

ΤΕΧΝΗΜΑ

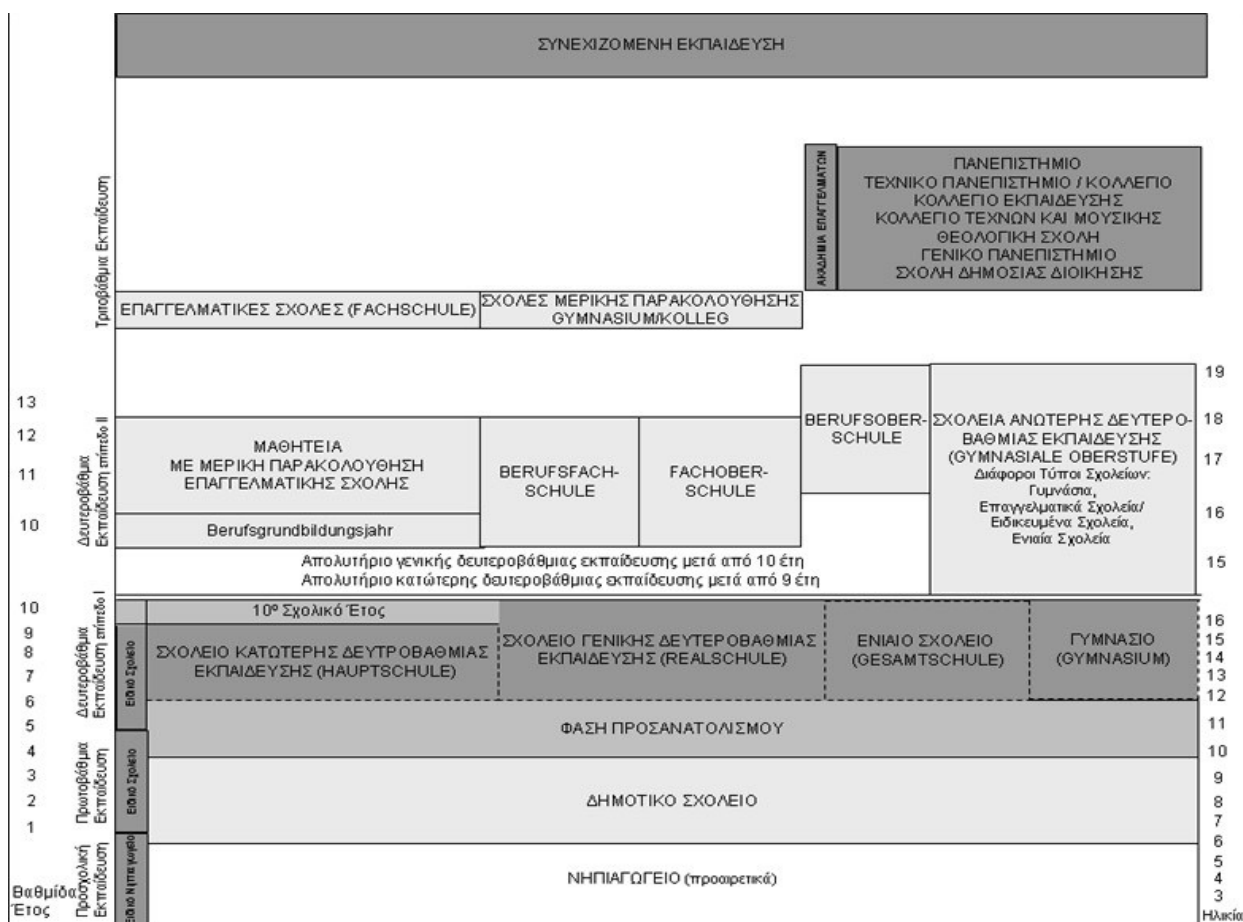
Η ομάδα σε ολομέλεια αποφάσισε ότι το τέχνημα για την ερευνητική εργασία θα ήταν να ζωγραφίσουν, όλα τα μέλη της μαζί, τις τέσσερις σημαίες των χωρών των υπό

εξέταση συστημάτων, δηλαδή της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Φινλανδίας και της Ελλάδας.

Η δραστηριότητα αυτή πραγματοποιήθηκε κατά την τελευταία συνεδρία της ομάδας στην πίσω αυλή του σχολείου και βιντεοσκοπήθηκε με σκοπό να παρουσιασθεί το βίντεο, μαζί με το τέχνημα, κατά την τελική εκδήλωση - παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας.

Γ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. α. Διάγραμμα γερμανικού εκπαιδευτικού συστήματος

(Πηγή: ιστοσελίδα Dynot)

Διάγραμμα ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Τριτοβάθμια εκπαίδευση : ΑΕΙ ΤΕΙ	
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ΙΕΚ	
Γενικό Λύκειο ΕΠΑΛ ΕΠΑΣ Σχολές ΟΑΕΔ	16-18 ετών
Γυμνάσιο	13-15 ετών
Δημοτικό	6-12 ετών
Νηπιαγωγείο	4-5 ετών

β) Ανάλυση διαγράμματος - σύγκριση με το ελληνικό διάγραμμα

Παρατηρώντας τα διαγράμματα των δύο εκπαιδευτικών συστημάτων, διακρίνουμε πολλές διαφορές. Τα κοινά σημεία είναι ελάχιστα και εντοπίζονται, εν μέρει, στα έτη παρακολούθησης των εκπαιδευτικών βαθμίδων. Επισημάναμε τις παρακάτω διαφορές:

1) Στη Γερμανία υπάρχουν 16 εκπαιδευτικά συστήματα που διαφέρουν μεταξύ τους σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Η φοίτηση στο σχολείο είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που διαμένουν μόνιμα στη χώρα, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους, για εννέα - ή σε μερικές περιπτώσεις δέκα (σε πέντε πολιτείες) - χρόνια, ενώ ακολουθεί τρία χρόνια υποχρεωτική μερική παρακολούθηση στο Berufsschule (επαγγελματικό σχολείο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) μέχρι την ηλικία των 18 ετών. Στην Ελλάδα, η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι δεκαετής και καλύπτει τις ηλικίες από 5 έως 15 ετών, δηλ. από το Νηπιαγωγείο μέχρι και το Γυμνάσιο.

2) Το νηπιαγωγείο στο γερμανικό σύστημα διαρκεί τρία χρόνια και η φοίτηση σε αυτό είναι προαιρετική, αλλά όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να φοιτήσουν σε αυτό. Περίπου το 95% των παιδιών φοιτά κανονικά στο νηπιαγωγείο. Στο ελληνικό σύστημα το νηπιαγωγείο διαρκεί δύο χρόνια και η φοίτηση σε αυτό είναι πια υποχρεωτική.

3) Το δημοτικό σχολείο εκεί διαρκεί μόλις τέσσερα χρόνια σε αντίθεση με το ελληνικό όπου διαρκεί έξι.

4) Το γερμανικό σύστημα μετά το δημοτικό έχει δύο χρόνια τα οποία ονομάζονται "φάση προσανατολισμού". Αυτά τα χρόνια τους δίνουν το περιθώριο να επιλέξουν ποιο γυμνάσιο θα ακολουθήσουν. Στο ελληνικό σχολείο μετά το δημοτικό ακολουθεί κατευθείαν το γυμνάσιο χωρίς καμία άλλη επιλογή.

5) Στη δευτεροβάθμια εκπ/ση, το γερμανικό σύστημα δίνει πολύ περισσότερες επιλογές σε σχέση με το ελληνικό. Υπάρχουν τουλάχιστον οκτώ διαφορετικοί τύποι σχολείων γενικής εκπαίδευσης που προσφέρουν και τις βάσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και σχολεία προεπαγγελματικής κατάρτισης και τρεις τύποι κολεγίων επαγγελματικής εκπαίδευσης. Γενικά, δίνονται πολλές δυνατότητες εκπαίδευσης για επαγγελματική σταδιοδρομία που προετοιμάζουν για επαγγελματική κατάρτιση ή οδηγούν σε επαγγελματική ειδίκευση ή δευτεροβάθμιες γενικές ειδικεύσεις. Λόγω της σχετικά υψηλής ανεργίας των νέων, το επαγγελματικό σύστημα κατάρτισης έχει εκσυγχρονιστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό τα τελευταία είκοσι χρόνια και διαθέτει μία

μεγάλη ποικιλία διαφορετικών σχολείων. Μια σημαντική διάκριση των σχολείων είναι τα πλήρους φοίτησης που οι μαθητές πρέπει να παρακολουθούν κάθε μέρα και τα μερικής φοίτησης που οι μαθητές παρακολουθούν μόνο μία με δύο ημέρες. Στο ελληνικό σύστημα, αντίθετα, οι μαθητές μετά το υποχρεωτικό, κοινό για όλους, γυμνάσιο, εισάγονται χωρίς εξετάσεις (ή άλλο τρόπο επιλογής από το σύστημα) στο Γενικό Λύκειο ή ΕΠΑΛ της αρεσκείας τους. Τα απολυτήρια των Γενικών και των Επαγγελματικών Λυκείων είναι ισότιμα και δίνουν το δικαίωμα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση. Εφόσον επιλέξουν το ΕΠΑΛ, μπορούν μετά την παρακολούθηση της Α΄ τάξης, να μεταβούν σε μια ΕΠΑΣ (επαγγελματική σχολή) σε αντίστοιχη ειδικότητα ώστε με την αποφοίτησή τους να βγουν στην αγορά εργασίας. Αντί για ΕΠΑΣ, μπορούν να επιλέξουν Σχολή ΟΑΕΔ, με όμοιες προοπτικές.

6) Στη Γερμανία υπάρχουν πολλά σχολεία που δίνουν τη δυνατότητα σε εργαζόμενους να αποκτήσουν απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτά τα ιδρύματα δίνουν τη δυνατότητα σε ενήλικες να αποκτήσουν απολυτήριο τίτλο ενώ εργάζονται ή με πλήρη φοίτηση. Στην Ελλάδα, υπάρχουν τα Ι.Ε.Κ. (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης), τα οποία προσφέρουν αρχική κατάρτιση που διαρκεί 4 εξάμηνα και συμπληρωματική κατάρτιση δύο εξαμήνων για αποφοίτους Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ίδιας ειδικότητας. Οι απόφοιτοι Γυμνασίου μπορούν, επίσης, να καταρτίζονται σε ορισμένες μόνο ειδικότητες των Ι.Ε.Κ.

7) Με την αποφοίτηση από το σύστημα γενικής εκπαίδευσης, οι νέοι στη Γερμανία έχουν τη δυνατότητα να σπουδάσουν στα γερμανικά κολέγια και πανεπιστήμια, ανάλογα με τις σπουδές που έχουν ακολουθήσει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στην Ελλάδα, οι απόφοιτοι Γενικού Λυκείου και ΕΠΑΛ μπορούν να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΑΕΙ και ΤΕΙ) με γενικές πανελλαδικές εξετάσεις.

γ) Συμπεράσματα

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να επιλέξουν ανάμεσα σε ένα πλήθος σχολείων αυτό που τους ταιριάζει καλύτερα. Σκοπός του σχολείου είναι η ανίχνευση των κλίσεων και των ικανοτήτων των παιδιών έτσι ώστε να ακολουθήσουν την κατεύθυνση σπουδών που τους ταιριάζει περισσότερο και στην οποία θα έχουν καλύτερες επιδόσεις. Αντίθετα, στο ελληνικό σύστημα οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν το μονόδρομο του γυμνασίου και στη συνέχεια, κατά κανόνα, του γενικού λυκείου, τα οποία είναι πανομοιότυπα σε όλη την επικράτεια, σε αστικές και αγροτικές περιοχές, σε ηπειρωτική και νησιωτική χώρα, χωρίς καμία διαφορά. Η επαγγελματική εκπαίδευση στη Γερμανία αποτελεί κύριο σκοπό του κράτους και προσφέρεται με μεγάλη ποικιλία σχολείων, ενώ στην Ελλάδα είναι συστηματικά υποβαθμισμένη και συγκεντρώνει ελάχιστα τις προτιμήσεις των μαθητών, με βλαπτικά αποτελέσματα για τη συνολική λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Το ποσοστό των μαθητών που φοιτά στα Γενικά Λύκεια είναι 71,5 %, ενώ στα Τεχνικά - Επαγγελματικά 28,4% (στοιχεία 2010).

2. α) Λειτουργία του γερμανικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τη λειτουργία του γερμανικού εκπαιδευτικού συστήματος από τη σκοπιά των μαθητών και θα κάνουμε μια απόπειρα σύγκρισής του με το ελληνικό. Η έρευνα εστιάστηκε σε τομείς όπως:

1. ωράριο μαθητών - μαθήματα
2. κτήρια - υποδομές - εξοπλισμός
3. τρόπος διδασκαλίας
4. κανόνες
5. υποχρεώσεις μαθητών
6. αξιολόγηση μαθητών
7. ύπαρξη ειδικών συμβούλων στα σχολεία

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται προέρχονται από τις ακόλουθες πηγές:

1. Δίκτυο Ευρυδίκη - πρόγραμμα Eurypedia
2. Dynot
3. Συνέντευξη που μας παραχώρησε η κ. Παρασκευή Μαδιά, διευθύντρια του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου, πρώην συντονίστρια δευτ/θμιας εκπαίδευσης στο ελληνικό προξενείο στη Γερμανία
4. Απαντήσεις στα ερωτηματολόγια που μοιράστηκαν στους μαθητές του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου

1. Ωράριο μαθητών - μαθήματα

Το ωράριο των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Γερμανία είναι περίπου όμοιο με αυτό των ελληνικών σχολείων (7ωρο). Τα βασικά μαθήματα, επίσης, είναι περίπου τα ίδια με αυτά που θεωρούνται βασικά και στην Ελλάδα, δηλ. μητρική γλώσσα, μαθηματικά, μια ξένη γλώσσα, φυσική/χημεία, γεωγραφία κλπ. Όμως, εκτός από αυτά, βασικά μαθήματα θεωρούνται και άλλα διάφορα μαθήματα που διδάσκονται, ανάλογα με τον τύπο σχολείου, όπως επιπλέον ξένες γλώσσες, μουσική, θρησκευτικά, αθλοπαιδιές, κá. Στα επαγγελματικά σχολεία διδάσκονται και μαθήματα όπως διοίκηση επιχειρήσεων, τεχνολογίες, επιστήμες τροφίμων, κοινωνικές επιστήμες, κλπ. Στα περισσότερα είδη σχολείων, τα μαθήματα στα κύρια αντικείμενα προσαρμόζονται στις ατομικές ικανότητες των μαθητών. Ανάλογα με την έφεση και τις ικανότητές τους, οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν να εμβαθύνουν σε συγκεκριμένα υποχρεωτικά μαθήματα ή να επιλέξουν νέα αντικείμενα. Επίσης, στα επαγγελματικά σχολεία και κολέγια παρέχεται υψηλού επιπέδου επαγγελματική κατάρτιση στους μαθητές, με έμφαση στην καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων σε έναν επαγγελματικό τομέα.

Στην Ελλάδα, δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στα μαθήματα Γυμνασίου και Γενικού Λυκείου που διδάσκονται οι μαθητές σε όλη την επικράτεια. Κάποιες διαφοροποιήσεις

υπάρχουν μόνο στις ειδικότητες που διδάσκονται στα επαγγελματικά σχολεία και που παρουσιάζουν κάποια αντιστοιχία με την περιοχή στην οποία βρίσκονται, π.χ. ειδικότητες τουριστικών επαγγελμάτων σε περιοχές με αυξημένο τουρισμό, όπως τα νησιά. Επίσης, στην Ελλάδα τα προγράμματα σπουδών είναι κοινά για όλους ανεξαρτήτως ικανοτήτων των μαθητών ή άλλων ατομικών διαφορών.

2. Κτήρια - εξοπλισμός

Τα γερμανικά σχολεία δεν διαφέρουν και πολύ από τα ελληνικά σχολεία ως προς τον αριθμό των παιδιών που φιλοξενούν στις εγκαταστάσεις τους, αφού δεν ξεπερνούν τα 300-400 παιδιά το κάθε σχολείο. Υπάρχουν όμως ουσιαστικές διαφορές ως προς τις εγκαταστάσεις των σχολείων. Το Γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει φροντίσει τα σχολεία εκτός από αρκετά καλές αίθουσες διδασκαλίας να περιλαμβάνουν και γυμναστήρια, κολυμβητήρια με αποδυτήρια, αμφιθέατρα, αυλές και χώρους εστίασης. Το σύστημα παρέχει όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις, και οι μαθητές φροντίζουν καθημερινά να διατηρούν αυτούς τους χώρους καθαρούς και σε πολύ καλή κατάσταση. Πρέπει να τονιστεί ότι στα σχολεία εργάζεται πολυάριθμο προσωπικό, όπως άτομα για γραμματειακή υποστήριξη, επιστάτης, φύλακες, καθαρίστριες κ.λπ. Ο επιστάτης είναι ένα ιδιαίτερα αυστηρό και υπεύθυνο άτομο με τα κατάλληλα προσόντα και τις απαραίτητες γνώσεις ώστε τα διάφορα μικροπροβλήματα του σχολείου να αντιμετωπίζονται άμεσα από αυτόν. Έτσι, οι μαθητές έχουν καθημερινώς μια εικόνα ενός σχολικού χώρου περιποιημένου και καθαρού, πράγμα που τους δίνει το παράδειγμα να το διατηρούν και οι ίδιοι έτσι.

Τα ελληνικά σχολεία παρουσιάζουν ελάχιστες ομοιότητες με τα γερμανικά σχολεία ως προς τις εγκαταστάσεις. Εκτός από συχνά μέτριες έως ανεπαρκείς αίθουσες διδασκαλίας περιλαμβάνουν, τα περισσότερα τουλάχιστον από αυτά, και γυμναστήρια, καθώς και αίθουσες εκδηλώσεων. Από την άλλη πλευρά, οι μαθητές αδιαφορούν για τα κτήρια που τους φιλοξενούν, δεν συντηρούν το χώρο καθαρό στον οποίο κάνουν μάθημα, τον εγκαταλείπουν και πολλές φορές τον βεβηλώνουν. Επίσης, το προσωπικό των σχολείων είναι περιορισμένο και οι ζημιές και τα μικροπροβλήματα χρειάζονται κάποιο χρόνο για να επιδιορθωθούν.

3. Τρόπος διδασκαλίας

Ο τρόπος διδασκαλίας στα γερμανικά σχολεία είναι τέτοιος ώστε ο μαθητής να έχει τον κύριο λόγο μέσα στην τάξη και όχι ο καθηγητής, δηλαδή η διδασκαλία έχει μαθητοκεντρικό και όχι δασκαλοκεντρικό χαρακτήρα. Αυτό που προέχει είναι να ανιχνευθούν οι ιδιαίτερες ικανότητες αλλά και οι ελλείψεις των μαθητών και να αντιμετωπιστούν κατάλληλα. Άλλωστε, η φιλοσοφία του γερμανικού συστήματος είναι ότι το σχολείο πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες των μαθητών και όχι το αντίστροφο.

Ο καθηγητής είναι αρκετά καλά οργανωμένος για το μάθημα του, αφού έχει από την αρχή της χρονιάς ένα πλάνο για το τι θα διδάσκει κάθε μέρα, κάθε εβδομάδα, κάθε μήνα. Γνωρίζει ακριβώς πώς θα προχωρήσει το μάθημα του, με δεδομένο ότι δεν

υπάρχουν απώλειες ωρών. Στην Ελλάδα τα πράγματα, δυστυχώς, είναι διαφορετικά. Τον κύριο λόγο μέσα στην τάξη τον έχει ο καθηγητής και όχι ο μαθητής. Οι περισσότεροι καθηγητές απαιτούν την αποστήθιση. Ακόμη, στα ελληνικά σχολεία παρατηρείται πολύ μεγάλη απώλεια ωρών κάτι που στα γερμανικά σχολεία δεν συμβαίνει ποτέ.

4. Σχέσεις μαθητών - καθηγητών

Στη Γερμανία, οι μαθητές έχουν δύο πράγματα ως αρχή, τον σεβασμό και την ευγένεια τόσο στη συμπεριφορά τους προς τους καθηγητές όσο και μέσα στο μάθημα. Οι μαθητές γενικά αντιμετωπίζουν με σοβαρότητα το μάθημα, σέβονται τον καθηγητή τους, αλλά και τους συμμαθητές τους. Σπάνια υπάρχουν έντονα αρνητικές συμπεριφορές από τα παιδιά, με αποτέλεσμα να εκλείπουν σχεδόν οι βαριές τιμωρίες. Οι μαθητές γνωρίζουν καλά ποια είναι τα όρια της αποδεκτής συμπεριφοράς και κινούνται μέσα σε αυτά. Ενδεικτικό για τη στάση αυτή των Γερμανών μαθητών είναι το γεγονός ότι ενώ έχουν την ελευθερία να ντύνονται και να διαχειρίζονται την εξωτερική τους εμφάνιση όπως θέλουν, οι συχνά ακραίες εμφανίσεις δεν συμβαδίζουν με ακραίες συμπεριφορές.

Στην Ελλάδα, επίσης, οι έντονα αρνητικές συμπεριφορές από μαθητές είναι σπάνιες, όμως, ενώ γενικά σέβονται τους καθηγητές τους (σύμφωνα με τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήσαμε), δεν αντιμετωπίζουν το μάθημα με σοβαρότητα και ενδιαφέρον.

5. Υποχρεώσεις μαθητών

Στη Γερμανία, οι υποχρεώσεις των μαθητών περιορίζονται στο σχολικό χώρο. Ο μεγαλύτερος όγκος των εργασιών προορίζεται για το σχολείο, χωρίς αυτό να αποκλείει το γεγονός ότι ορισμένες εργασίες δίνονται στους μαθητές για το σπίτι. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Γερμανία δεν υπάρχουν φροντιστήρια ενισχυτικής διδασκαλίας ή φροντιστήρια για την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Οι ξένες γλώσσες διδάσκονται στο σχολείο, ενώ η ενισχυτική διδασκαλία προσφέρεται σε μαθητές που το χρειάζονται. Καθηγητές και εθελοντές φοιτητές προσφέρονται αφιλοκερδώς να βοηθήσουν τους μαθητές αυτούς μέσα στο σχολείο.

Αντίθετα, στην Ελλάδα τα πράγματα διαφοροποιούνται. Ο μεγαλύτερος όγκος των εργασιών προορίζεται για το σπίτι. Αυτό σημαίνει πως ο μαθητής, εάν θέλει να είναι συνεπής ως προς τις υποχρεώσεις του, θα πρέπει να αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου του στη μελέτη και προετοιμασία των σχολικών μαθημάτων του. Κάτι που σήμερα στην Ελλάδα «συμπληρώνει» το σχολείο, είναι το φροντιστήριο. Το φαινόμενο - φροντιστήριο της Ελλάδας δεν υπάρχει στη Γερμανία. Σήμερα, τα «ελληνικά φροντιστήρια» αντικαθιστούν το ελληνικό σχολείο, με τρόπο πρωτόγνωρο για τα γερμανικά δεδομένα. Υποβαθμίζουν την λειτουργία του σχολείου, αλλά ταυτόχρονα ενισχύουν τη μάθηση.

6. Αξιολόγηση μαθητών

Το σύστημα αξιολόγησης των μαθητών στη Γερμανία είναι αρκετά διαφορετικό από το αντίστοιχο ελληνικό. Οι καθηγητές είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν την βαθμολογική και περιγραφική αξιολόγηση των μαθητών σε ατομικούς φακέλους. Ο κάθε φάκελος

περιέχει τα διαγωνίσματα, τις δοκιμασίες - τα ελληνικά τεστ - και την βαθμολογία. Εκτός αυτών, οι καθηγητές καλούνται να καταγράφουν την καθημερινή συμπεριφορά του κάθε μαθητή όσον αφορά το μάθημα. Για παράδειγμα: όταν ένας μαθητής έχει την τάση να αποστηθίζει το μάθημα σημαίνει ότι δεν έχει αναπτύξει την ικανότητα της κριτικής σκέψης και αυτό υπολογίζεται ως αρνητικό στοιχείο του. Από την άλλη, όταν η απόδοση ενός μαθητή δεν είναι αρκετά καλή, οι καθηγητές το εκλαμβάνουν ως φυσιολογικό και απόλυτα λογικό. Δεν τον καταπιέζουν για κάτι καλύτερο, αφού το σημαντικότερο είναι, με σοβαρότητα, να κάνει αυτό για το οποίο είναι εκεί.

Το σύστημα αξιολόγησης στην Ελλάδα είναι αρκετά διαφορετικό. Οι βαθμοί είναι τυπικοί και δεν χαρακτηρίζουν απόλυτα το μαθητή. Δεν υπάρχουν φάκελοι που να κατατάσσουν το μαθητή σε καλό, μέτριο ή αδύνατο ανάλογα με την απόδοση του, έτσι ώστε να του επιφυλάσσεται διαφορετική αντιμετώπιση. Ο μαθητής θεωρείται ότι πρέπει να γνωρίζει τα πάντα για να προχωρήσει, διαφορετικά οδηγείται στο περιθώριο.

7. Ύπαρξη ειδικών συμβούλων στα σχολεία

Στο γερμανικό σχολείο, υπάρχει ο καθηγητής - σύμβουλος, ο οποίος αναλαμβάνει τους μαθητές με παραβατικές συμπεριφορές των μαθητών. Επικοινωνεί με τους μαθητές, ασχολείται αρκετά μαζί τους, έρχεται σε επαφή με την οικογένεια. Ο καθηγητής - σύμβουλος αμείβεται επιπλέον για αυτό που κάνει και θεωρείται από τους υψηλόμισθους δημόσιους υπάλληλους. Αντίθετα, στην Ελλάδα δεν υπάρχουν αυτού του είδους οι καθηγητές, λόγω έλλειψης πόρων και λόγω έλλειψης πρόβλεψης από το σύστημα.

β) Συμπεράσματα

Το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα θεωρείται ότι είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά συστήματα. Έχει ως σκοπό την προσφορά πολλαπλών ευκαιριών έτσι ώστε να αποκτήσουν γνώσεις, αλλά και να ανακαλύψουν - καλλιεργήσουν τις ικανότητες τους τα ίδια τα παιδιά. Προσφέρει στους μαθητές του ένα υψηλού επιπέδου περιβάλλον, καλλιεργώντας έτσι σε αυτούς το αίσθημα σεβασμού προς το κράτος και την κοινωνία και βοηθώντας τους να ενταχθούν αρμονικά σε αυτήν. Προβλέπει και αντιμετωπίζει κάθε ανάγκη και αδυναμία, σεβόμενο τις ατομικές διαφορές και επιδιώκει να αξιοποιήσει κάθε άτομο, χωρίς αποκλεισμούς. Από την άλλη πλευρά, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα εξουθενώνει τους μαθητές. Είναι άκρως κουραστικό και ψυχοφθόρο χωρίς ουσιώδη αποτελέσματα. Ο απρόσωπος και καταπιεστικός χαρακτήρας του μετατρέπει τους μαθητές σε εχθρούς του σχολείου και τελικά δυσκολεύει την ομαλή κοινωνικοποίησή τους.

3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκριση με τα ελληνικά δεδομένα

Θα εξετάσουμε τώρα τη θέση και το ρόλο των εκπαιδευτικών στο γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα συγκρίνοντάς τα με τα αντίστοιχα των Ελλήνων εκπαιδευτικών. Η έρευνα στράφηκε στα παρακάτω θέματα:

1. ωράριο εργασίας
2. συνθήκες εργασίας
3. σχέσεις εκπαιδευτικών με μαθητές (από την πλευρά των πρώτων)
4. επιμόρφωση - αξιολόγηση εκπαιδευτικών
5. αμοιβή

Οι πηγές από τις οποίες αντλήσαμε υλικό ήταν οι ακόλουθες:

1. Δίκτυο Ευρυδίκη - πρόγραμμα Eurypedia
2. Ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από δύο εκπαιδευτικούς ελληνικής καταγωγής που εργάζονται στη Γερμανία σε γερμανικά σχολεία
3. Συνέντευξη που μας παραχώρησε ο κ. Κων/νος Κολοβός, φιλόλογος του σχολείου μας, που εργάστηκε παλαιότερα στη Γερμανία
4. Συνέντευξη από την κ. Μαδιά (ό.π., σελ. 10)
5. Έρευνα του ΚΕΜΕΤΕ για τους εκπαιδευτικούς της Ε.Ε. (ιστοσελίδα του ΚΕΜΕΤΕ)
6. Ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από καθηγητές και μαθητές του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου

1. Ωράριο εργασίας εκπαιδευτικών

Το ωράριο εργασίας των εκπαιδευτικών στη Γερμανία είναι μεγαλύτερο σε σχέση με των Ελλήνων. Πιο συγκεκριμένα το ωράριο εργασίας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι από 17 έως 25 ώρες για το γυμνάσιο και 20 για το λύκειο. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί έχουν ωράριο 21 ώρες όταν εργάζονται ως αναπληρωτές (αδιόριστοι) και, εφόσον διοριστούν, μόνο κατά τα δύο πρώτα χρόνια μετά το διορισμό τους. Στη συνέχεια, εργάζονται από 16 ώρες (μετά από 20 χρόνια εργασίας) έως 19 ώρες (μετά τα 2 πρώτα χρόνια εργασίας). Εκτός όμως από το καθορισμένο ωράριό τους, οι Γερμανοί εκπαιδευτικοί αφιερώνουν πολύ χρόνο καθημερινά για την ενημέρωση των γονέων και την προετοιμασία του μαθήματός τους. Δεν φεύγουν από το σχολείο μόλις τελειώσουν το μάθημά τους γιατί ασχολούνται με τα διάφορα θέματα των μαθητών, τη συνεργασία μεταξύ τους και με το διευθυντή και γενικά με όλες τις υποθέσεις που απορρέουν από το ρόλο τους ως υπεύθυνων παιδαγωγών. Δεν είναι ευχαριστημένοι με τον χρόνο για προσωπική ζωή που τους αφήνει η ενασχόληση με την εργασία τους. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί, εκτός από το καθορισμένο ωράριό τους, ασχολούνται και με γραφειοκρατικά θέματα του σχολείου και, σύμφωνα με τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια, προετοιμάζονται για το μάθημά τους, κατά μέσο όρο, περίπου 2 ώρες καθημερινά. Γενικά, είναι ευχαριστημένοι με το χρόνο που τους αφήνει η ενασχόληση με την εργασία τους για προσωπική ζωή.

2. Συνθήκες εργασίας

Οι εκπαιδευτικοί στη Γερμανία έχουν ένα γενικά πειστικό πρόγραμμα, αλλά οι συνθήκες εργασίας τους είναι πολύ καλές. Έχουν πολύ καλή συνεργασία μεταξύ τους,

καθώς και με τους διοικητικά ανωτέρους τους, αφού ο κοινός σκοπός όλων είναι η αποτελεσματική εκπαίδευση των μαθητών. Δεν ασχολούνται με καμιά διοικητική ή άλλου είδους εργασία στο σχολείο παρά μόνο με το μάθημα και τη σωστή διαπαιδαγώγηση των μαθητών τους, ενώ από την άλλη πλευρά, τους παρέχεται κάθε βοήθεια από το προσωπικό του σχολείου και τους επιστημονικούς υπεύθυνους για να αντεπεξέλθουν στο ρόλο τους. Η συνεργασία τους με τους γονείς των μαθητών είναι συνεχής και συστηματική και αποφέρει ουσιαστική ενημέρωση για όλα τα θέματα που ενδιαφέρουν και τις δύο πλευρές. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι το σύστημα δεν είναι τόσο πειστικό για τους ίδιους όσο για τους μαθητές και παρουσιάζονται γενικά ευχαριστημένοι με τη δουλειά τους, αν και δεν πιστεύουν ότι το επάγγελμά τους απολαμβάνει μεγάλης εκτίμησης από την κοινωνία.

3. Σχέσεις εκπαιδευτικών με μαθητές

Στη Γερμανία οι σχέσεις των καθηγητών με τους μαθητές είναι φιλικές, με πνεύμα συνεργασίας και από τις δυο πλευρές. Αυτό οφείλεται στο τρόπο διδασκαλίας τον οποίο εφαρμόζουν οι καθηγητές, που όπως προαναφέρθηκε είναι μαθητοκεντρικός. Με αυτό το τρόπο οι μαθητές επικοινωνούν πιο εύκολα με τους εκπαιδευτικούς αφού έχουν το θάρρος να πουν την άποψη τους σε θέματα που συζητούνται στην τάξη. Επιπλέον, οι καθηγητές αφιερώνουν αρκετό από το χρόνο τους ώστε να ετοιμάσουν εργασίες με ενδιαφέρον για τους μαθητές τους. Στόχος των καθηγητών είναι να έχει απήχηση στο μάθημα τους. Αυτή τους η αφοσίωση προκαλεί τον σεβασμό και το ενδιαφέρον των μαθητών τους, διεγείροντας την περιέργεια τους και δίνοντας τους κίνητρο να ασχοληθούν με τα θέματα που τους προσφέρονται. Γενικότερα, η σχέση μαθητών-καθηγητών είναι αρκετά καλή. Υπάρχουν και παιδιά που αρνούνται να συνεργαστούν, το ποσοστό όμως είναι πολύ μικρό.

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από καθηγητές του σχολείου μας, η σχέση τους με τους μαθητές είναι αρκετά καλή. Δεν αντιμετωπίζουν γενικά προβλήματα κακής συμπεριφοράς ούτε αρνητικής στάσης προς το μάθημα. Οι μαθητές, από την πλευρά τους, υποστηρίζουν ότι, αν και έχουν καλή σχέση με τους καθηγητές τους, ωστόσο δεν συμμετέχουν στη μορφοποίηση της διδασκαλίας αλλά ακολουθούν τον τρόπο που τους επιβάλλεται.

4. Επιμόρφωση - αξιολόγηση εκπαιδευτικών

Ένας εκπαιδευτικός στη Γερμανία, πρώτα εργάζεται δοκιμαστικά για 2 χρόνια και έπειτα, εάν κριθεί ικανός να διδάξει, μονιμοποιείται στο δημόσιο σχολείο. Εφόσον ένας καθηγητής μονιμοποιηθεί τότε ανά τακτά διαστήματα αξιολογείται η απόδοσή του με σκοπό τη βελτίωση του. Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται μέσα στο σχολείο από τον επιθεωρητή εκπαίδευσης σε συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου και ο μοναδικός της στόχος είναι να αντιληφθεί ο εκπαιδευτικός τα αδύνατα σημεία του στη διδασκαλία και να βοηθηθεί για να τα βελτιώσει. Επίσης, όταν κάποιος επιθυμεί να γίνει διευθυντής σχολείου ή υποδιευθυντής, αξιολογείται από επιτροπή πολλών ατόμων. Οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται από μία έως δύο φορές το χρόνο με αντικείμενο κυρίως τη διδακτική πρακτική αλλά και την απόκτηση επιπλέον γνώσεων.

Στην Ελλάδα, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών γίνεται μόλις διορίζονται στο δημόσιο σχολείο για σύντομο χρονικό διάστημα και χωρίς συνέχεια, αφού δεν υπάρχει

συστηματικός φορέας επιμόρφωσης στη χώρα μας. Επιπλέον, δεν υπάρχει καμιά μορφή αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού.

5. Αμοιβή των εκπαιδευτικών

Ο μισθός των Γερμανών εκπαιδευτικών κυμαίνεται από 3.000 έως 4.500 €. Ο μισθός των Ελλήνων εκπαιδευτικών είναι αρκετά πιο χαμηλός και τελευταία, λόγω της οικονομικής κρίσης, υφίσταται συνεχώς μειώσεις.

β) Συμπεράσματα

Οι εκπαιδευτικοί στη Γερμανία εργάζονται σε ένα αρκετά πιεστικό εκπαιδευτικό σύστημα, με πολύ ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας όμως, και αμείβονται αρκετά καλά για την εργασία τους. Υπάρχει κρατική μέριμνα για την επιμόρφωση τους και εξασφάλιση της υψηλής απόδοσής τους μέσω της ορθολογικής λειτουργίας της αξιολόγησης. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί δεν πιέζονται ιδιαίτερα από το σύστημα, όμως δεν διασφαλίζεται με κανένα τρόπο, πέραν της προσωπικής ευσυνειδησίας τους, η ποιότητα της δουλειάς τους. Γενικά παραμένουν προσκολλημένοι σε ξεπερασμένα και αναχρονιστικά πρότυπα διδασκαλίας.

4. Τελικά συμπεράσματα

Το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι λειτουργικό και αποτελεσματικό. Παρουσιάζει μεγάλη ευελιξία και προσαρμόζεται συνεχώς στις ανάγκες των μαθητών και τα δεδομένα της κοινωνίας. Βασική του αρχή είναι ο σεβασμός όλων και η προσπάθεια να μην χαθεί ούτε ένας μαθητής. Οι όχι ιδιαίτερα υψηλές επιδόσεις των μαθητών του στο διεθνή διαγωνισμό του ΟΟΣΑ δεν αναιρούν τον κοινωνικά βαθιά ωφέλιμο χαρακτήρα του.

Α. ΓΑΛΛΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. α) Διάγραμμα γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος

Ανώτατη εκπαίδευση			
Γενικό Λύκειο	Τεχνολογικό Λύκειο	Επαγγελματικό Λύκειο	15-18 ετών
Γυμνάσιο			11-15 ετών
Δημοτικό			6-10 ετών
Προσχολική εκπαίδευση			2-5 ετών

β) Σύγκριση των διαγραμμάτων του γαλλικού και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Τα παιδιά στη Γαλλία εισάγονται στη προσχολική εκπαίδευση σε ηλικία 2 με 3 ετών και σε ηλικία 6 ετών έχουν ολοκληρώσει αυτόν τον κύκλο εκπαίδευσης. Αντίθετα, στην Ελλάδα (το διάγραμμα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος βρίσκεται στη σελ. 7) η προσχολική εκπαίδευση μπορεί να αρχίσει στην ηλικία 4 ή 5 ετών.

Το δημοτικό στη Γαλλία διαρκεί 5 έτη και στη συνέχεια τα παιδιά περνάνε κατευθείαν στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Φοιτούν στο γυμνάσιο στην ηλικία των 11 και το ολοκληρώνουν στα 15 τους. Κατά την ολοκλήρωση αυτού του κύκλου εκπαίδευσης τα παιδιά λαμβάνουν το Brevet (Πιστοποιητικό). Η υποχρεωτική τους εκπαίδευση λήγει αφού φοιτήσουν και ένα έτος στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ηλικία 16 ετών. Στην Ελλάδα, η υποχρεωτική εκπαίδευση λήγει αφού τα παιδιά τελειώσουν το γυμνάσιο, σε ηλικία 14 ετών.

Στη Γαλλία, μετά το Γυμνάσιο κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τις επιδόσεις τους και πηγαίνουν στο αντίστοιχο λύκειο. Υπάρχουν 3 τύποι Λυκείου:

α) Το γενικό λύκειο προετοιμάζει για ανώτατες ακαδημαϊκές σπουδές.

β) Στο τεχνολογικό λύκειο, οι μαθητές προετοιμάζονται για ανώτατες τεχνολογικές σπουδές, όπως το Πολυτεχνείο.

γ) Το επαγγελματικό λύκειο οδηγεί κυρίως σε επαγγέλματα, αλλά δίνει και τη δυνατότητα ανώτερων σπουδών στους μαθητές του.

Όταν επιτύχουν την ολοκλήρωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνουν το πιστοποιητικό Baccalaureat, το οποίο οδηγεί στα επόμενα στάδια ανάλογα με το είδος του. Στην Ελλάδα οι μαθητές έχουν την δυνατότητα επιλογής ενός γενικού ή επαγγελματικού λυκείου, όπου η αναλογία μαθητών είναι: Γενικά λύκεια 71,5%, επαγγελματικά λύκεια 28,4% (στοιχεία 2010). (Υπόλοιπα στοιχεία για ελληνικό σύστημα, σελ. 8-9).

Γ) Συμπεράσματα

Το γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα σε γενικές γραμμές μοιάζει με το ελληνικό. Υπάρχουν όμως κάποιες βασικές διαφορές, που εντοπίζονται κυρίως στις εξετάσεις για την λήψη των πιστοποιητικών του γυμνασίου, του λυκείου, των τεχνολογικών και επαγγελματικών σχολών. Οι εξετάσεις αυτές είναι υποχρεωτικές και είναι ιδιαίτερα δύσκολες, πράγμα που απαιτεί καλή προετοιμασία καθ' όλη τη διάρκεια των σχολικών χρόνων.

Στην Ελλάδα, οι μαθητές μετά το γυμνάσιο εισάγονται αυτόματα στο γενικό ή επαγγελματικό λύκειο της αρεσκείας τους και ο τίτλος αποφοίτησης από αυτά δεν καθορίζει σε σημαντικό βαθμό τη μετέπειτα πορεία τους.

2. α) Λειτουργία του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό

Οι πηγές από όπου αντλήθηκε υλικό είναι οι εξής:

1. Δίκτυο Ευρυδίκη - πρόγραμμα Eurypedia
2. Συνέντευξη που μας παραχώρησε η κ. Alice Barneche, καθηγήτρια Γαλλικών.
3. Ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από μαθητές της τάξης Λατινικών του Λυκείου της πόλης Ardeche (Γαλλία) με την φιλόλογο καθηγήτριά τους κ. Marie Simon
4. Ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από μαθητές του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου.

1. Ωράριο μαθητών - μαθήματα

Το μάθημα στα σχολεία της Γαλλίας ξεκινά στις 8:00 το πρωί, όπως και στην Ελλάδα, και τελειώνει περίπου στις 5:00 το απόγευμα, εκτός από την Τετάρτη που τελειώνουν στις 12:00 το μεσημέρι. Αυτό συμβαίνει σε όλη την Γαλλία για να έχουν τα παιδιά ένα ελεύθερο απόγευμα. Το μεσημέρι τα παιδιά κάνουν ένα κενό μιας ώρας περίπου, για να φάνε το μεσημεριανό τους φαγητό.

Το καθημερινό πρόγραμμα κάθε μαθητή ποικίλει ανάλογα με το είδος του σχολείου στο οποίο φοιτά και τις επιλογές μαθημάτων που έχει κάνει. Στην Ελλάδα, το πρόγραμμα είναι σταθερό και σχεδόν ομοιογενές για όλους τους μαθητές σε όλη την επικράτεια.

Τα μαθήματα που διδάσκονται τα παιδιά στη Γαλλία είναι περίπου τα ίδια με των μαθητών στην Ελλάδα. Διαφορές:

α) Θρησκευτικά: Στα σχολεία της Γαλλίας δεν διδάσκεται το μάθημα των θρησκευτικών γιατί η Γαλλία είναι πολυπολιτισμική κοινωνία και υπάρχουν περίπου 20 με 30 διαφορετικές θρησκείες. Μόνο στα ιδιωτικά σχολεία διδάσκονται τα θρησκευτικά. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την Ελλάδα όπου υπάρχει μία κυρίαρχη θρησκεία και μαθαίνουμε υποχρεωτικά για αυτή.

β) Μαθηματικά: Τα μαθηματικά διδάσκονται σε δύσκολο επίπεδο και θεωρούνται ένα από τα πιο βασικά μαθήματα στη Γαλλία, ειδικά στις βιομηχανικές πόλεις.

γ) Άλλα μαθήματα: Οι τέχνες, όπως μουσική, κινηματογράφος και οι ξένες γλώσσες, όπως κινέζικα και ρώσικα, θεωρούνται και αυτά σημαντικά μαθήματα για τους Γάλλους και επιλέγονται πολύ συχνά από τους μαθητές. Τα τελευταία χρόνια, οι ξένες γλώσσες που επιλέγονται από τους μαθητές διδάσκονται σε συνδυασμό με άλλα μαθήματα. Για παράδειγμα, αν ένας μαθητής έχει επιλέξει τα ισπανικά, μπορεί να διδαχθεί εκτός από το ίδιο το μάθημα των ισπανικών και άλλο μάθημα ή και περισσότερα στα ισπανικά, π.χ. την ιστορία ή τη γεωγραφία.

Στην Ελλάδα, έμφαση στη μουσική δίνεται μόνο στα μουσικά σχολεία, ενώ άλλες τέχνες διδάσκονται στα (πολύ λίγα) καλλιτεχνικά σχολεία.

δ) Αθλήματα: Η κολύμβηση στο σχολείο είναι υποχρεωτική. Το χειμώνα κάνουν σκι και παλαιότερα υπήρχαν και αθλητικές εξετάσεις.

Υπάρχει ενισχυτική διδασκαλία στο σχολείο, αλλά και κάποια ιδιωτικά φροντιστήρια. Πολύ σπάνια κάποιοι μαθητές κάνουν ιδιαίτερα μαθήματα. Υπάρχει όμως και η ενίσχυση αδύνατων μαθητών με εθελοντική εργασία: δηλαδή, καθηγητές συνταξιούχοι και φοιτητές βοηθούν τους μαθητές σε μαθήματα που δυσκολεύονται.

2. Σκοποί μαθημάτων

Στη Γαλλία, ο κύριος σκοπός των μαθημάτων είναι να αναπτύξουν οι μαθητές την κριτική τους σκέψη αλλά και να αποκτήσουν γνώσεις. Γι' αυτό το λόγο κάνουν μελέτες που εξάπτουν την πνευματική τους περιέργεια. Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια, οι Γάλλοι μαθητές πιστεύουν πως οι καθηγητές τους δίνουν βαρύτητα και στο να αποκτήσουν γνώσεις αλλά και να μάθουν να σκέφτονται. Πιστεύουν πως οι καθηγητές τους γνωρίζουν πολύ καλά την επιστήμη τους και πως είναι αρκετά καλοί στη διδασκαλία του μαθήματός τους. Και οι Έλληνες μαθητές, σύμφωνα με τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια που δώσαμε, είναι εξίσου ικανοποιημένοι από τους καθηγητές τους. Στην Ελλάδα όμως, σε αντίθεση με την Γαλλία, τα μαθήματα ουσιαστικά αποσκοπούν στο να μπορέσει ο μαθητής να περάσει σε κάποια ανώτερη ή ανώτατη σχολή ή απλά να πάρει το απολυτήριό του. Αν και, σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια που απάντησαν οι καθηγητές του σχολείου μας, οι εκπαιδευτικοί ενδιαφέρονται να αποκτήσουν οι μαθητές τους γνώσεις και να καλλιεργηθεί η κριτική τους σκέψη, παρ'

όλα αυτά η όλη λειτουργία του συστήματος δεν αποσκοπεί σε τίποτα άλλο παρά στο να περάσει ο μαθητής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τις πανελλαδικές εξετάσεις ή να πάρει το απολυτήριό του.

3. Βιβλία - σχολικός εξοπλισμός

Στη Γαλλία, οι καθηγητές του κάθε σχολείου επιλέγουν τα βιβλία που πιστεύουν ότι θα βοηθήσουν τους μαθητές να έχουν καλύτερες επιδόσεις. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς τα παιδιά επιστρέφουν τα βιβλία τους στο σχολείο. Στην Ελλάδα, παρέχονται από το Υπουργείο τα ίδια βιβλία σε όλα τα σχολεία της επικράτειας και μέχρι πέρυσι οι μαθητές τα κρατούσαν και μετά τη λήξη του σχολικού έτους και πολύ συχνά τα κατέστρεφαν.

Στη Γαλλία, εκτός από τα ειδικά βιβλία για κάθε μάθημα, χρησιμοποιούν ακόμα μυθιστορήματα, λεξικά και ποίηση, βιβλία τα οποία υπάρχουν σε κάθε σχολική βιβλιοθήκη.

Ο σχολικός τους εξοπλισμός περιέχει τα πάντα! Διαδραστικούς πίνακες, αναρτημένους πίνακες εκπαιδευτικού υλικού, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τηλεόραση, DVD, πολύ καλά εξοπλισμένα εργαστήρια Φυσικής, Χημείας, Βιολογία και Γεωλογίας.

Στο Μουσικό Σχολείο Αγρινίου ο εξοπλισμός είναι αρκετά ικανοποιητικός, όμως στο σύνολο των ελληνικών σχολείων τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα.

4. Κτήρια - υποδομές

Στη Γαλλία, οι εγκαταστάσεις των σχολείων είναι από πολύ καλές έως άριστες. Όλα τα σχολεία έχουν πολύ πλούσιες βιβλιοθήκες που λειτουργούν και μετά το σχολικό ωράριο και είναι και δανειστικές. Οι μαθητές μπορούν να πηγαίνουν για να βρουν υλικό για τις διάφορες ερευνητικές εργασίες που αναλαμβάνουν, με άδεια του καθηγητή. Αντίθετα στην Ελλάδα σε πολλά σχολεία δεν υπάρχει καν βιβλιοθήκη. Επίσης, στη Γαλλία υπάρχουν πολύ καλές αθλητικές εγκαταστάσεις και οι μαθητές εμφανίζονται πολύ ικανοποιημένοι γενικά από τις κτηριακές υποδομές. Αυτό ισχύει και για τους μαθητές του Μουσικού Σχολείου, οι οποίοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μας. Όμως, γενικά, τα σχολικά κτήρια στην Ελλάδα βρίσκονται σε κακή ή και άθλια κατάσταση, ενώ υπάρχουν σε πολλές περιοχές κτήρια όπου συστεγάζονται δύο ή και τρία σχολεία σε διαφορετικές βάρδιες.

5. Υποχρεώσεις μαθητών

Στη Γαλλία, οι εργασίες των μαθητών για το σπίτι είναι ελάχιστες και η περισσότερη δουλειά γίνεται στο σχολείο. Σε κάθε σχολική περίοδο αναλαμβάνουν πολλές ομαδικές εργασίες, με τις οποίες μαθαίνουν να συνεργάζονται και να αυτενεργούν. Στην Ελλάδα, οι εργασίες για το σπίτι είναι πάρα πολλές και το διάβασμα επίσης. Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια που μοιράσαμε στους μαθητές του σχολείου μας, οι υποχρεώσεις τους για το σπίτι είναι πάρα πολλές. Ωστόσο, ο χρόνος που αφιερώνουν ποικίλει. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου ασχολούνται από μισή ώρα έως δύο ώρες. Από την άλλη πλευρά υπάρχει και το φροντιστήριο, στο οποίο οι περισσότεροι αφιερώνουν αρκετό από το ελεύθερο χρόνο τους.

Σημαντικό είναι να τονίσουμε ότι στη Γαλλία υλοποιούνται κάθε χρόνο στα σχολεία προγράμματα ανταλλαγών μαθητών με σχολεία άλλων χωρών. Δηλαδή, οι μαθητές επισκέπτονται μίαν άλλη χώρα, πηγαίνουν στο σχολείο που έχουν επιλέξει και κάνουν κανονικά τα μαθήματα εκεί για 10 ημέρες. Οι εκδρομές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, εκτός από τις ανταλλαγές, αφορούν ταξίδια στο εξωτερικό και εξόδους για θέατρο και σινεμά.

6. Αξιολόγηση - βαθμολόγηση μαθητών

Στη Γαλλία, η αξιολόγηση-βαθμολόγηση των μαθητών είναι από αρκετά έως πολύ αυστηρή. Μάλιστα, η Γαλλία είναι η χώρα της Ε.Ε με το υψηλότερο ποσοστό μαθητών που μένουν στην ίδια τάξη (38%), ένα από τα υψηλότερα στον κόσμο. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των μαθητών του σχολείου μας, εδώ η βαθμολόγηση είναι αρκετά επιεικής, ενώ το ποσοστό των μαθητών στη χώρα μας που κάποια στιγμή επαναλαμβάνει την ίδια τάξη είναι μόλις το 6,5%, κάτω από το μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ που είναι 13% (στοιχεία ΟΟΣΑ).

7. Ειδικοί επιστήμονες

Στα γαλλικά σχολεία, τέλος, υπάρχουν ειδικοί επιστήμονες για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων, όπως: ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ιατρονοσηλευτικό προσωπικό και ειδικοί για επαγγελματικό προσανατολισμό. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και με χαμηλή σχολική επίδοση έχουν το δικαίωμα για παραπάνω ασκήσεις και ενισχυτική διδασκαλία, ενώ τους παρέχεται επίσης επιπλέον χρόνος κατά το 1/3 του σχολικού προγράμματος στις εξετάσεις και δεν υπολογίζονται τα ορθογραφικά τους λάθη. Στην Ελλάδα, οι αντίστοιχοι μαθητές, εφόσον εξασφαλίσουν την ειδική γνωμάτευση, αντιμετωπίζονται γενικά με επιείκεια στις εξετάσεις, χωρίς να λαμβάνεται κάποια άλλη μέριμνα για αυτούς.

β) Συμπεράσματα

Γενικά, το γαλλικό σχολείο από τη μια προσφέρει πολλά πράγματα στους μαθητές του, από την άλλη όμως έχει και ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις από αυτούς. Είναι ένα αρκετά πιεστικό και αυστηρό σχολείο, με πολλές εξετάσεις που καθορίζουν την πορεία των μαθητών του και την επαγγελματική τους εξέλιξη. Οι ίδιοι οι μαθητές του, όμως, εμφανίζονται ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από αυτό και θεωρούν ότι τους προσφέρει πάρα πολλά οφέλη. Το γαλλικό σχολείο αποσκοπεί στην όσο το δυνατό καλύτερη προετοιμασία των μαθητών για την ένταξή τους στο εργασιακό δυναμικό της χώρας, ακολουθώντας υψηλά πρότυπα, ενώ στο ελληνικό σχολείο υπάρχει μια τάση ισοπέδωσης και εξομοίωσης όλων σε ένα άκαμπτο σύστημα που δεν λαμβάνει υπόψη ατομικές, κοινωνικές, εθνικές, τοπικές ή άλλες διαφορές.

3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα - σύγκριση με τα ελληνικά δεδομένα

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται αντλήθηκαν από τις παρακάτω πηγές:

1. Δίκτυο Ευρυδίκη - πρόγραμμα Eurypedia

2. Έρευνα του KEMETE για τους εκπαιδευτικούς της Ε.Ε. (ιστοσελίδα του KEMETE)
3. Συνέντευξη που μας παραχώρησε η κ. Alice Barneche, καθηγήτρια Γαλλικών.
4. Ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από μαθητές της τάξης Λατινικών του Λυκείου της πόλης Ardeche (Γαλλία) και τη φιλόλογο καθηγήτριά τους κ. Marie Simon, καθώς και από άλλους 3 εκπαιδευτικούς σχολείων της Toulouse.
5. Ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από καθηγητές και μαθητές του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου.

1. Ωράριο καθηγητών

Τα ωράρια των εκπαιδευτικών των δύο χωρών εμφανίζουν αρκετές διαφορές μεταξύ τους. Καθημερινά ο μέσος όρος εργασίας των Γάλλων καθηγητών είναι έξι ώρες, ενώ των Ελλήνων δύο με τρεις ώρες. Το υποχρεωτικό εβδομαδιαίο ωράριο των Γάλλων είναι κατά μέσο όρο είκοσι ώρες, ενώ των Ελλήνων κυμαίνεται από δεκαέξι έως είκοσι μία ώρες εβδομαδιαία. Επιπλέον, οι Γάλλοι εκπαιδευτικοί καθημερινά ασχολούνται με την δουλειά τους τρεις με τέσσερις ώρες εκτός του σχολείου, ενώ οι Έλληνες, κατά μέσο όρο, δύο με τρεις ώρες (σύμφωνα με τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια). Παρά τις διαφορές αυτές, οι καθηγητές και των δύο χωρών υποστηρίζουν ότι είναι αρκετά ικανοποιημένοι με τον χρόνο που τους αφήνει η εργασία τους για προσωπική ζωή.

2. Συνθήκες εργασίας

Οι Γάλλοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι το εκπαιδευτικό τους σύστημα είναι πολύ πιεστικό και για τους ίδιους και για τους μαθητές τους. Ισχυρίζονται ότι τους είναι δύσκολο να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του συστήματος, το οποίο, πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, απαιτεί πολύ χρόνο για να προετοιμαστούν για το μάθημά τους, να διορθώσουν τις εργασίες των μαθητών τους, να ασχοληθούν με την αδιάλειπτη ενημέρωση των γονέων, τη συνεργασία μεταξύ τους για την επίλυση των διάφορων θεμάτων που αναφύονται στο σχολείο κλπ. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί, από την άλλη, ισχυρίζονται ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν είναι ιδιαίτερα πιεστικό για τους ίδιους, όσο για τους μαθητές τους και δηλώνουν αρκετά ικανοποιημένοι με την εργασία τους.

3. Σχέσεις εκπαιδευτικών - μαθητών

Γενικά, οι Γάλλοι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι έχουν καλές σχέσεις με τους μαθητές τους. Προσπαθούν να τους προετοιμάσουν για την ομαλή κοινωνικοποίησή τους, δίνοντας έμφαση στην απόκτηση γνώσεων, αλλά και στην καλλιέργεια της κριτικής τους ικανότητας. Ενδιαφέρονται για τη συναισθηματική ισορροπία των μαθητών τους, δίνουν όμως προτεραιότητα στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος. Οι Έλληνες καθηγητές, σύμφωνα με τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια μας, ενδιαφέρονται πολύ για τη συναισθηματική ισορροπία των μαθητών και δίνουν προτεραιότητα σε αυτή παρά στους στόχους του μαθήματος. Γενικά, υποστηρίζουν ότι έχουν αρκετά καλή σχέση με τους μαθητές τους. Μια άλλη ομοιότητα που εξάγεται από τα ερωτηματολόγια μας, είναι ότι οι εκπαιδευτικοί και των δύο χωρών πιστεύουν πως οι μαθητές τους ανταποκρίνονται αρκετά στις απαιτήσεις του σχολείου.

Επίσης, οι εκπαιδευτικοί και των δύο χωρών εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι από τη συμπεριφορά των μαθητών τους απέναντί τους. Όμως, καθηγητές ενός θεωρούμενου ως "δύσκολου" σχολείου στη Γαλλία (περιοχή των Βάσκων) παρουσιάζονται αρκετά δυσαρεστημένοι από τη συμπεριφορά των μαθητών τους. Λένε χαρακτηριστικά ότι είναι υποχρεωμένοι να "κάνουν τον αστυνομικό" στις τάξεις τους και ότι συχνά αντιμετωπίζουν πολύ αρνητικές συμπεριφορές, μέχρι και απειλές για σωματική βία, από ορισμένους μαθητές. Οι καθηγητές του Μουσικού σχολείου δηλώνουν ότι πολύ σπάνια αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα με τη συμπεριφορά μαθητών. Τέλος, οι καθηγητές και των δύο χωρών υποστηρίζουν ότι πολύ σπάνια αντιμετωπίζουν αρνητικές συμπεριφορές από γονείς.

4. Επιμόρφωση - αξιολόγηση εκπαιδευτικών

Σύμφωνα με τα στοιχεία μας, οι καθηγητές στη Γαλλία επιμορφώνονται υποχρεωτικά μία με δύο φορές το χρόνο εντός ή εκτός σχολείου. Αντίθετα, η πλειοψηφία των καθηγητών στην Ελλάδα δηλώνουν ότι θα ήθελαν να επιμορφώνονται για το αντικείμενο τους, προνόμιο όμως που δεν παρέχεται στον Έλληνα εκπαιδευτικό. Στη Γαλλία επιμορφώνονται με σκοπό την απόκτηση γνώσεων, τη ενημέρωση πάνω στη διδακτική πρακτική, καθώς και την ανάπτυξη της κουλτούρας τους.

Όσον αφορά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, στη Γαλλία διενεργείται κάθε πέντε με οκτώ χρόνια, όχι δηλαδή αρκετά συχνά, και αξιολογούνται απ' τον επιθεωρητή εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει μέχρι τώρα αξιολόγηση, οι Έλληνες εκπαιδευτικοί όμως δηλώνουν ότι αν εφαρμοστεί το μέτρο της αξιολόγησης θεωρούν πιο κατάλληλους να αναλάβουν αυτό το έργο σχολικούς συμβούλους, ή μια κατάλληλα καταρτισμένη επιστημονική επιτροπή και κατά δεύτερο λόγο τους διευθυντές των σχολείων. Οι παράμετροι ως προς τις οποίες υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να γίνεται η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι η διδακτική μέθοδος του κάθε εκπαιδευτικού και κατά δεύτερο λόγο η αποτελεσματικότητα. Ένας άλλος παράγοντας αξιολόγησης σύμφωνα με τους Έλληνες εκπαιδευτικούς είναι το χρησιμοποιούμενο διδακτικό υλικό και το σχέδιο διδασκαλίας καθώς και η επιστημονική επάρκεια. Οι Γάλλοι δηλώνουν ότι η αξιολόγησή τους έχει συνέπειες ως προς την επαγγελματική τους εξέλιξη και μισθολογικά. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι αν εφαρμοστεί η αξιολόγηση θα πρέπει να υπάρχουν και κάποιες συνέπειες, όπως στον τομέα της επαγγελματικής εξέλιξης.

5. Αμοιβή εκπαιδευτικών

Όσον αφορά την ηθική αμοιβή, οι Γάλλοι εκπαιδευτικοί ισχυρίζονται ότι δεν αντλούν ιδιαίτερη ηθική ικανοποίηση από τη δουλειά τους, ενώ αντίθετα οι Έλληνες ισχυρίζονται ότι η δουλειά τους τους προσφέρει πολλή ηθική ικανοποίηση. Και οι δύο όμως ομάδες εκπαιδευτικών υποστηρίζουν ότι η χρηματική αμοιβή δεν ανταποκρίνεται στο έργο που προσφέρουν και στον κόπο και χρόνο που αφιερώνουν σε αυτό. Σύμφωνα με την έρευνα του ΚΕΜΕΤΕ, ο ετήσιος μισθός των Ελλήνων εκπαιδευτικών ανήκει στους τρεις χαμηλότερους μισθούς του ΟΟΣΑ και της ΕΕ: αντιστοιχεί σε 24.541€ αρχικός μικτός μισθός και 36.230€ τελικός μισθός. Όμως και στη Γαλλία οι εκπαιδευτικοί μισθολογικά κυμαίνονται από 24.219€ έως και τελικό μισθό 45.788€. Από τα στοιχεία του δικτύου Ευρυδίκη και του ΚΕΜΕΤΕ, ο υψηλότερος αρχικός μισθός είναι στο Λουξεμβούργο όπου οι εκπαιδευτικοί αμείβονται με 70.287€ μικτά ετησίως

και χαμηλότερος μισθός στη Σλοβακία όπου οι εκπαιδευτικοί παίρνουν αρχικό μισθό 10.658€ και τελικό μισθό 13.218€ (μικτά).

β) Συμπεράσματα

Θα υποστηρίζαμε ότι οι Γάλλοι εκπαιδευτικοί είναι κατά τεκμήριο περισσότερο καταρτισμένοι από τους Έλληνες συναδέλφους τους, από τη στιγμή που επιμορφώνονται πολύ συχνά και αξιολογούνται αρκετά συχνά. Από την άλλη, οι Έλληνες καθηγητές θεωρούν την επιμόρφωση - αξιολόγηση κάτι πολύ σημαντικό και υποστηρίζουν ότι θα ήθελαν να ενταχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Το ωράριο των Γάλλων εκπαιδευτικών σε συνδυασμό με τις μεγάλες απαιτήσεις του σχολείου καθιστούν το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας ιδιαίτερα πιεστικό για αυτούς, τη στιγμή που οι Έλληνες εκπαιδευτικοί απολαμβάνουν αρκετό ελεύθερο χρόνο, χωρίς να πιέζονται ιδιαίτερα από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Ως προς το θέμα των σχέσεων εκπαιδευτικών - μαθητών, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι στη Γαλλία, που είναι μια πολυπολιτισμική κοινωνία, υπάρχουν πολλά ιδιαίτερα "δύσκολα" σχολεία, πράγμα που ερμηνεύει την παρουσία κάποιων πολύ αρνητικών απόψεων των εκπαιδευτικών γι' αυτά. Στην Ελλάδα, το φαινόμενο αυτό είναι ακόμα αρκετά σπάνιο.

Τέλος, οι απόψεις και των δύο ομάδων εκπαιδευτικών ταυτίζονται ως προς το θέμα του μισθού, για τον οποίο δεν εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι ούτε οι Έλληνες ούτε οι Γάλλοι.

4. Τελικά συμπεράσματα

Το γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα ιδιαίτερα απαιτητικό σύστημα, με πολλές εξετάσεις και αρκετά υψηλά πρότυπα. Από την άλλη, σέβεται τη διαφορετικότητα και προσπαθεί να αντιμετωπίζει τα άτομα με βάση την αρχή της ισοτιμίας. Προετοιμάζει τους μαθητές του αποτελεσματικά για να ανταποκριθούν στις πολλαπλές απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Ειδικά η τριτοβάθμια εκπαίδευση της Γαλλίας απολαμβάνει μεγάλης εκτίμησης διεθνώς. Παρά το γεγονός ότι το γαλλικό σύστημα αποτελεί εδώ και χρόνια πρότυπο για την Ελλάδα, δεν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι οι Έλληνες έχουμε καταφέρει να το πλησιάσουμε ποιοτικά.

E. ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. α) Διάγραμμα φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος

Διπλώματα Μπάτσελορ Πανεπιστήμιο	Διπλώματα Μπάτσελορ (ΤΕΙ)	Εργασιακή εμπειρία
Πρόσθετη Βασική εκπαίδευση		

(1 έτος, προαιρετικά)				
Ανώτερη Δευτ/θμια Εκπαίδευση	Επαγγελματική Εκπαίδευση	Πρόσθετη επαγγελματική κατάρτιση	Εργασιακή εμπειρία	16-18 ετών
Ενιαία Δομή Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (9 έτη)				7-16 ετών
Προσχολική εκπαίδευση (1 έτος)				6 ετών

β) Ανάλυση διαγράμματος - σύγκριση με το ελληνικό

Συγκρίνοντας τα δύο αυτά διαγράμματα παρατηρούμε πως διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό. Τα δύο συστήματα δεν διαφέρουν μόνο στα χρόνια της εκπαίδευσης αλλά και στην ταξινόμηση των βαθμίδων.

1) Αρχικά, η διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στη Φινλανδία είναι εννέα χρόνια όπως και στην Ελλάδα. Όμως στην Φινλανδία είναι ενιαία η υποχρεωτική βαθμίδα ενώ στην Ελλάδα χωρίζεται σε δημοτικό και γυμνάσιο. Γενικά η υποχρεωτική εκπαίδευση έχει ίση διάρκεια και στις δύο χώρες.

2) Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της Φινλανδίας, στο λύκειο δηλαδή, το εκπαιδευτικό σύστημα δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην επαγγελματική και στην τεχνική εκπαίδευση μέσα από περισσότερα πεδία κατευθύνσεων τα οποία τα παιδιά μπορούν να επιλέξουν. Με αυτόν τον τρόπο τα βοηθά να προσανατολιστούν καλύτερα δίνοντας τους την ευκαιρία να κατανοήσουν τις κλίσεις τους και τις δυνατότητες τους, να τις αναπτύξουν και να κάνουν σωστή επιλογή σπουδών. Όσοι τελειώνουν το γενικό λύκειο μπορούν με εξετάσεις να εισαχθούν στην ανώτατη εκπαίδευση, ενώ όσοι τελειώνουν το επαγγελματικό σχολείο μπορούν να εισαχθούν (με εξετάσεις) στις πολυτεχνικές σχολές που είναι προσανατολισμένες στην αγορά εργασίας. Στην Ελλάδα, από την άλλη, σημειώνεται η ύπαρξη των επαγγελματικών λυκείων και σχολών, που όμως επιλέγονται από μειοψηφία των μαθητών.

3) Σημαντική διαφορά ανάμεσα στα δύο συστήματα παρατηρούμε ότι είναι το γεγονός ότι στη μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση της Φινλανδίας (λύκειο) δίνονται πολλές επιλογές για τα παιδιά και μεγάλη δυνατότητα να αλλάξουν κατεύθυνση και να μεταβούν σε άλλη. Επιπλέον, τους δίνεται η ευκαιρία μετά το λύκειο να φοιτήσουν άλλον ένα χρόνο στο σχολείο αν το επιθυμούν, και να βελτιώσουν το επίπεδο γνώσεών τους για να μεταβούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αντίθετα, στην Ελλάδα το Γενικό Λύκειο είναι σχεδόν μονόδρομος για τους μαθητές, ενώ η επαγγελματική εκπαίδευση επιλέγεται από μειοψηφία.

4) Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι στην Ελλάδα κατά την διάρκεια όλων αυτών των χρόνων υπάρχουν ειδικά σχολεία στα οποία φοιτούν μαθητές με ειδικές ανάγκες, ενώ στη Φινλανδία τα παιδιά με ειδικές ανάγκες φοιτούν στα ίδια σχολεία με τα άλλα παιδιά.

5) Η διαφορά στην ανώτατη εκπαίδευση είναι ότι στην Ελλάδα διαρκεί τέσσερα χρόνια ενώ στη Φινλανδία διαρκεί ένα με τρία χρόνια. Εάν αναφερθούμε τώρα στα μάστερ, που υπάρχουν και στις δύο χώρες, θα δούμε πως στην Ελλάδα η διάρκεια τους είναι δύο χρόνια ενώ στη Φινλανδία υπάρχουν και οι προπτυχιακές σπουδές που διαρκούν τρία χρόνια αλλά και τα μάστερ τα οποία έχουν διάρκεια ένα με δύο χρόνια.

6) Στη Φινλανδία δεν υπάρχουν ιδιωτικά σχολεία, ούτε σχολεία για την υψηλή κοινωνία.

γ) Συμπεράσματα

Χαρακτηριστικά του φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι η ευελιξία και η λειτουργικότητα. Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να προετοιμαστούν κατάλληλα πριν από την είσοδό τους σε κάθε επόμενη βαθμίδα, ενώ τους προσφέρει και δεύτερες ευκαιρίες. Επίσης, δίνει πολλές δυνατότητες κινητικότητας και αλλαγής κατεύθυνσης στους μαθητές του, έτσι ώστε να μπορέσει ο καθένας να βρει το πιο κατάλληλο για τον ίδιο πεδίο μόρφωσης. Δεν κάνει αποκλεισμούς, αλλά επιφυλάσσει για όλα τα παιδιά της χώρας τις ίδιες συνθήκες μάθησης, ανεξάρτητα από κοινωνική θέση, περιοχή, ατομικές ικανότητες ή αδυναμίες. Σε όλη τη χώρα επικρατεί η αρχή της απόλυτης ισοτιμίας. Στην Ελλάδα, δεν ισχύει η αρχή της ισοτιμίας αλλά της ομοιομορφίας. Το σύστημα επιβάλλει σε όλους την ίδια σχεδόν πορεία χωρίς να δίνει εναλλακτικές δυνατότητες και δεύτερες ευκαιρίες. Από την άλλη, η κοινωνική θέση και η οικονομική κατάσταση επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την πορεία των μαθητών, πράγμα που αποδεικνύεται από τη λειτουργία ακριβών ιδιωτικών σχολείων για την υψηλή κοινωνία, αλλά και από την ύπαρξη της παραπαιδείας.

2. α) Λειτουργία του φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος - σύγκριση με το ελληνικό

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται αντλήθηκαν από τις παρακάτω πηγές:

1. Δίκτυο Ευρυδίκη - πρόγραμμα Eurypedia
2. Συνέντευξη που μας παραχώρησαν οι Φινλανδές κυρίες Oulla Τίγκα και Lenita Καπέλη, καθηγήτριες αγγλικών που ζουν στο Αγρίνιο.
3. Εκπομπή "Έρευνα" του δημοσιογράφου Παύλου Τσίμα με θέμα τη σύγκριση του ελληνικού με το φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα
4. Ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από καθηγητές και μαθητές του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου

1. Ωράριο μαθητών - μαθήματα

Ένας μαθητής στη Φινλανδία, ξεκινάει τη μέρα του στις 8:15 π.μ., όπως δηλαδή και στην Ελλάδα. Στη συνέχεια, ανάλογα με την περίοδο στην οποία βρίσκεται, αν έχει επιλέξει δηλαδή να είναι πιο φορτωμένη ή πιο ελαφριά, ρυθμίζεται και το πρόγραμμά του. Όταν τελειώσει η μέρα τους στο σχολείο έχουν όλο τον υπόλοιπο χρόνο στη διάθεσή τους. Δεν υπάρχουν φροντιστήρια. Στην Ελλάδα, το πρόγραμμα είναι κοινό

σχεδόν για όλους τους μαθητές όλων των τύπων σχολείων, ενώ το απόγευμά τους είναι αφιερωμένο κατά κανόνα στα φροντιστήρια.

Ως προς τα μαθήματα, η χρονιά στο φινλανδικό λύκειο χωρίζεται σε πέντε περιόδους των έξι εβδομάδων και σε κάθε περίοδο οι μαθητές έχουν την ελευθερία να επιλέξουν οι ίδιοι τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν, εκτός των υποχρεωτικών. Το πρόγραμμά τους είναι εμπλουτισμένο με μαθήματα όπως μουσική, χορός, διάφορα αθλήματα, αλλά και μαθήματα χρήσης νέων τεχνολογιών, όπως η χρήση οπτικοακουστικών μέσων. Στο ελληνικό λύκειο, ο μαθητής ακολουθεί υποχρεωτικά μια από τις τρεις κατευθύνσεις (θεωρητική, θετική, τεχνολογική) και παράλληλα διδάσκεται και ένα πλήθος μαθημάτων 'γενικής παιδείας'.

2. Κτηριακές υποδομές - εξοπλισμός

Οι υποδομές των φινλανδικών σχολείων είναι πληρέστατες αφού διαθέτουν όλα όσα θα έπρεπε ένα σχολείο να έχει πραγματικά. Σε όλα τα σχολεία υπάρχουν βιβλιοθήκες πλήρως εξοπλισμένες, βοηθήματα αλλά και Η/Υ στους οποίους οι μαθητές έχουν ελεύθερη πρόσβαση στα διαλείμματα. Επίσης, διαθέτουν εσωτερικά γυμναστήρια, αίθουσες εκδηλώσεων, τραπεζαρίες όπου παρέχεται στους μαθητές δωρεάν σίτιση. Σε κάθε αίθουσα υπάρχουν τουλάχιστον τέσσερις Η/Υ, ενώ κάθε μάθημα γίνεται σε διαφορετική αίθουσα ειδικά διαμορφωμένη και εξοπλισμένη για το μάθημα για το οποίο έχει κατασκευαστεί. Τα βιβλία αλλά και όλα τα απαραίτητα σχολικά είδη παρέχονται δωρεάν στους μαθητές στα 9 έτη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ στο Λύκειο δίνεται σε όλους τους μαθητές κονδύλιο για να το διαθέσουν οι ίδιοι ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Στα ελληνικά σχολεία δυστυχώς, δεν παρέχονται ούτε τα βασικά. Οι Η/Υ είναι ελάχιστοι χωρίς ελεύθερη δυνατότητα πρόσβασης από τους μαθητές. Σε πολλά σχολεία μάλιστα, δεν υπάρχει καν βιβλιοθήκη, ούτε γυμναστήριο. Τα βιβλία παρέχονται δωρεάν αλλά πολύ συχνά παρατηρούνται ελλείψεις και καθυστερήσεις στη διανομή τους.

3. Σχέσεις μαθητών - εκπαιδευτικών

Σεβασμός - εμπιστοσύνη είναι το δίπτυχο που χαρακτηρίζει τις σχέσεις μαθητών με καθηγητές στη Φινλανδία. Το σχολείο δεν λειτουργεί καταναγκαστικά για τους μαθητές αλλά τους βοηθάει κιόλας να ανεξαρτητοποιηθούν. Οι καθηγητές βρίσκονται εκεί για να βοηθήσουν τα παιδιά να μάθουν, να τα φέρουν σε επαφή με τη γνώση ως φίλοι και συνεργάτες και όχι για να κάνουν διάλεξη ή να τους περάσουν το δικό τους τρόπο σκέψης. Ο μαθητής θεωρείται υπεύθυνος ο ίδιος για τη μάθησή του και ο καθηγητής είναι έτοιμος να του προσφέρει ό,τι χρειάζεται. Δεν υπάρχει το στοιχείο της επιβολής. Αντίθετα, στην Ελλάδα ο καθηγητής θεωρείται αυθεντία και έργο του είναι να περάσει τις γνώσεις του στους μαθητές με μηχανιστικό τρόπο και όχι ενθαρρύνοντας την αυτενέργεια. Ο μαθητής πρέπει να ακολουθήσει τον συγκεκριμένο τρόπο μάθησης που του επιβάλλεται.

4. Αξιολόγηση - βαθμολόγηση μαθητών

Στο φινλανδικό Λύκειο, κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου, οι μαθητές γράφουν κάποια τεστ, τα οποία λειτουργούν περισσότερο ως κίνητρα βελτίωσης, ενώ στο τέλος της περιόδου ακολουθεί μια εβδομάδα στην οποία εξετάζονται στα βασικά μαθήματα.

Η αξιολόγηση των μαθητών στη Φινλανδία θεωρείται αυστηρή, όμως αυτό δεν έχει ως αποτέλεσμα οι όχι και τόσο καλοί μαθητές να αισθάνονται μειονεκτικά. Αντίθετα, παρακινούνται από όλους να βελτιωθούν, παρακολουθούν ενισχυτική διδασκαλία μέσα στο σχολείο και τους παρέχεται και ψυχολογική υποστήριξη.

Οι εξετάσεις για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση διεξάγονται εκτός του σχολείου σε εθνικό επίπεδο και σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια. Οι πανελλαδικές εξετάσεις, αντίθετα, αποτελούν το βραχνά του ελληνικού λυκείου και διαμορφώνουν με καταπιεστικό τρόπο το πρόγραμμα σπουδών και την πορεία των μαθητών στο λύκειο.

Οι μαθητές και οι γονείς τους, στη Φινλανδία, μπορούν να ενημερώνονται συνεχώς για την πρόδότη τους μέσω διαδικτύου, καθώς επίσης, οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν και με τους καθηγητές τους. Στην Ελλάδα, από τη μια μεριά οι βαθμοί είναι τυπικοί, από την άλλη όμως, είναι καθοριστικοί για τη σχολική πορεία του μαθητή και οδηγούν τον χαρακτηρισμένο ως 'κακό' μαθητή στο περιθώριο. Η ενημέρωση των γονέων γίνεται χωρίς πρόγραμμα αλλά ευκαιριακά, ανάλογα με το χρόνο και το ενδιαφέρον που διαθέτουν γονείς και εκπαιδευτικοί.

β) Συμπεράσματα

Το φινλανδικό σχολείο λειτουργεί αναμφίβολα με τον καλύτερο τρόπο για τους μαθητές του. Τους προσφέρει την απαραίτητη μάθηση, χωρίς να γίνεται απρόσωπο και καταναγκαστικό. Προάγει τη συνεργασία μεταξύ μαθητών και μεταξύ μαθητών - εκπαιδευτικών, ενώ διακρίνεται από υψηλή ποιότητα σχέσεων μεταξύ όλων. Ενεργοποιεί συνεχώς κίνητρα αυτοβελτίωσης στους μαθητές χωρίς να τοποθετεί αρνητικές ταμπέλες με βάση τις επιδόσεις. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν και να αναπτυχθούν με αρμονικό τρόπο, με σεβασμό στην ατομικότητά τους, με την απαραίτητη επιείκεια που αποτελεί τη βάση της πρόδου.

3. α) Η θέση και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στο φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα -

σύγκριση με τα ελληνικά δεδομένα

(Οι πηγές υλικού είναι οι ίδιες με τις παραπάνω).

Ο καθηγητής στο φινλανδικό σύστημα ονομάζεται 'δάσκαλος', ανεξάρτητα σε ποια βαθμίδα εργάζεται. Ο δάσκαλος έχει τη δική του αίθουσα και έτσι οι μαθητές αλλάζουν αίθουσα για κάθε μάθημα, όχι οι εκπαιδευτικοί. Κάθε δάσκαλος μπορεί να εξοπλίσει την τάξη του με ό,τι αυτός θεωρεί απαραίτητο. Οι μαθητές επικοινωνούν με το δάσκαλο πάντα στον ενικό και οι σχέσεις τους διέπονται από πνεύμα φιλίας και συνεργασίας. Όταν κάποιος μαθητής δεν αποδίδει καλά σε ένα μάθημα, ο αντίστοιχος καθηγητής αναλαμβάνει να του κάνει ενισχυτική διδασκαλία πέραν των ωρών του

μαθήματος. Το ίδιο συμβαίνει όταν ένας μαθητής απουσιάζει από το μάθημα επειδή αρρώστησε ή και για άλλους λόγους.

Οι καθηγητές έχουν συνεχή επικοινωνία με τους γονείς των μαθητών μέσω ειδικού ηλεκτρονικού συστήματος. Γενικά, οι γονείς έχουν ενεργό ρόλο στα θέματα του σχολείου και μάλιστα συμμετέχουν στην αξιολόγηση των υποψηφίων για πρόσληψη διευθυντή και καθηγητών του σχολείου που φοιτούν τα παιδιά τους. Στην Ελλάδα, ο ρόλος των γονέων είναι υποτονικός και δεν λαμβάνουν καθόλου μέρος στις διαδικασίες τοποθέτησης διευθυντών και εκπαιδευτικών στα σχολεία. Αυτές οι διαδικασίες στη χώρα μας αποτελούν αρμοδιότητα των διοικητικών αρχών της εκπαίδευσης.

Για να γίνει κάποιος εκπαιδευτικός στη Φινλανδία πρέπει εκτός από το βασικό πτυχίο του να αποκτήσει και διδακτορικό τίτλο στην επιστήμη της εκπαίδευσης. Αλλά και μετά το διορισμό του, υπάρχει συνεχής επιμόρφωση και δυνατότητες περαιτέρω μετεκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει πως όλοι οι εκπαιδευτικοί είναι με τον καλύτερο τρόπο καταρτισμένοι για να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Στην Ελλάδα, πριν από την καθιέρωση του συστήματος του ΑΣΕΠ, οι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονταν χωρίς καμία αξιολόγηση, μόνο με βάση την ημερομηνία αποφοίτησής τους από την πανεπιστημιακή σχολή τους (επετηρίδα). Μετά την πρόσληψή τους δεν υφίσταται κανένα πρόγραμμα αξιολόγησής τους.

Παρά το υψηλό επίπεδο μόρφωσης και κατάρτισής τους, η αμοιβή των Φινλανδών εκπαιδευτικών δεν είναι τόσο υψηλή σε σχέση με τις οικονομικές συνθήκες της χώρας τους, παρόλο που το επάγγελμά τους δε θεωρείται καθόλου εύκολο.

β) Συμπεράσματα

Οι Φινλανδοί εκπαιδευτικοί είναι πολύ καλά καταρτισμένοι για το έργο τους και γι' αυτό αποτελούν το θεμέλιο λίθο του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας τους. Έχουν άριστη σχέση με τους μαθητές τους αφού αποτελούν γι' αυτούς τους καλύτερους συνεργάτες στην πορεία της μάθησης. Έχουν αρκετά περιθώρια ελευθερίας να διαμορφώσουν οι ίδιοι τον τρόπο και το χώρο διδασκαλίας τους και να χρησιμοποιήσουν εναλλακτικές μεθόδους για να κάνουν πιο ελκυστικό το μάθημά τους. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί, από την άλλη, εξαρτώνται απόλυτα από ένα στενόμυαλο, απαρχαιωμένο σύστημα, που αποτρέπει την ανάληψη πρωτοβουλιών και τη χρήση πρωτοποριακών μεθόδων διδασκαλίας. Η παντελής έλλειψη συστηματικής επιμόρφωσης και αξιολόγησης διογκώνουν και διαιωνίζουν το πρόβλημα.

4. Τελικά συμπεράσματα

Το φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα δείχνει να έχει βρει τη 'χρυσή τομή' στο πρόβλημα της παιδείας. Χωρίς να είναι υπερβολικά αυστηρό και απαιτητικό, καταφέρνει να διαπλάθει μαθητές με σεβασμό για όλους, με δημιουργικότητα, ομαδικό πνεύμα και ταυτόχρονα υψηλές επιδόσεις. Είναι απόλυτα επικεντρωμένο στις ουσιαστικές αξίες της εκπαίδευσης, στη γνώση, στην απόκτηση δεξιοτήτων, στη σωστή κοινωνικοποίηση και δεν αποβλέπει απλά στο να προετοιμάσει τους μαθητές για τις εισιτήριες εξετάσεις στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στους διεθνείς διαγωνισμούς που διεξάγει ο ΟΟΣΑ για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

συστημάτων, οι μαθητές της Φινλανδίας καταλαμβάνουν τα τελευταία χρόνια τις πρώτες θέσεις και μάλιστα με διαφορά από τους μαθητές των άλλων χωρών. Τα σχολεία της Φινλανδίας είναι εστίες χαράς και μάθησης ταυτόχρονα, ανοιχτά στην κοινωνία και στις πνευματικές και τεχνολογικές εξελίξεις και εφοδιάζουν τους μαθητές τους, εκτός από τις απαραίτητες γνώσεις, και με κίνητρα για συνεχή μάθηση, αυτοβελτίωση και δημιουργικότητα. Ίσως τα παραπάνω να συνδέονται και με το γεγονός ότι η Φινλανδία είναι η χώρα με το χαμηλότερο δείκτη διαφθοράς στον κόσμο.

ΣΤ. Κριτική αποτίμηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Τα τελικά συμπεράσματα της ερευνητικής εργασίας μας αφορούν την ελληνική εκπαίδευση και είναι αρκετά απογοητευτικά. Η σύγκριση με τα παραπάνω εκπαιδευτικά μοντέλα (της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Φινλανδίας) έδειξε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα πάσχει σε μεγάλο βαθμό και ως προς πολλές παραμέτρους. Θεωρούμε ότι οι κυριότερες είναι οι ακόλουθες:

- Η οργάνωση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα, καθώς και το σύστημα πανελλαδικών εξετάσεων αλλάζουν συχνά, όχι όμως ουσιαστικά και εξαρτώνται από την εκάστοτε κυβέρνηση. Δεν υπάρχει εθνικό, διακομματικό πνεύμα στις αποφάσεις που λαμβάνονται και κυρίως απουσιάζει μια μακρόπνοη στρατηγική.
- Τα ελληνικά σχολεία πάσχουν ως προς τις εγκαταστάσεις τους που κατά κανόνα είναι κακές. Τα κτήρια είναι γενικά απρόσωπα, μονότονα και έτσι αντιμετωπίζονται από τους μαθητές με εχθρότητα. Οι ελλείψεις τους είναι πολύ μεγάλες σε αίθουσες, εργαστήρια, υλικοτεχνικό εξοπλισμό, εποπτικά μέσα, ελεύθερο χώρο, επαφή με τη φύση. Πολύ συχνά, μαθητές είναι υποχρεωμένοι να πηγαίνουν σχολείο σε βάρδιες, ή να κάνουν μάθημα σε ακατάλληλα, ακόμα και επικίνδυνα, κτήρια.
- Το μοναδικό βιβλίο ανά μάθημα δεν προάγει τη δημιουργικότητα μαθητών / εκπαιδευτικών και οδηγεί στη στείρα απομνημόνευση και όχι στην ουσιαστική μάθηση. Δεν υπάρχει το στοιχείο της έρευνας και της αυτόνομης πορείας προς τη γνώση, αλλά ένας στενός συγκεντρωτισμός σε όσα το υπουργείο αποφασίζει ότι αποτελούν πηγές μάθησης.

- Οι εκπαιδευτικοί δεν επιμορφώνονται, όπως στις άλλες χώρες, και δεν ενισχύεται η πρωτοβουλία τους σε καινοτόμες ενέργειες και δραστηριότητες. Λόγω της πλήρους απουσίας αξιολόγησης, επαφίεται μόνο στην ευσυνειδησία τους η σωστή ενασχόληση με την εργασία τους. Ταυτόχρονα, απαξιώνεται συνεχώς ο ρόλος τους εξαιτίας της διόγκωσης της παραπαιδείας.
- Ο υπερτροφισμός του γενικού λυκείου και η συστηματική υποβάθμιση της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης οδηγεί σε άσχημα αποτελέσματα και τους δυο τομείς εκπαίδευσης. Η παντελής έλλειψη πρόβλεψης για την ίδρυση αξιόπιστων εναλλακτικών επιλογών και η απουσία συστήματος ανίχνευσης ικανοτήτων - κλίσεων οδηγούν στη συσσώρευση μαθητών στο γενικό τύπο λυκείου, με συνέπεια την πτώση του ποιοτικού επιπέδου του, καθώς είναι πρακτικά αδύνατο να εξατομικευθεί με επάρκεια η διδασκαλία τόσων διαφορετικού τύπου μαθητών. Από την άλλη, τα τεχνικά - επαγγελματικά λύκεια και σχολές γίνονται τα σχολεία όπου καταφεύγουν, κατά κανόνα, οι θεωρούμενοι ως "κακοί" μαθητές, που "δεν μπορούν να τα καταφέρουν" στο γενικό λύκειο, πράγμα που καθιστά τα απαραίτητα αυτά σχολεία σε χαμηλής ποιότητας ιδρύματα, περιορίζοντας την κοινωνική τους αξία.
- Το παρόν σύστημα εκπαίδευσης δίνει προτεραιότητα σε μη δημιουργικούς και μονόπλευρους τρόπους διδασκαλίας και εμποδίζει την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα. Οι πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στη τριτοβάθμια εκπαίδευση καταδυναστεύουν τους μαθητές από το δεύτερο χρόνο του λυκείου και υπονομεύουν το νόημα της εκπαίδευσης και το ρόλο του σχολείου. Η διόγκωση της παραπαιδείας ταυτόχρονα ενισχύει το γενικότερο αίσθημα απαξίωσης του δημόσιου σχολείου.
- Τα προγράμματα σπουδών είναι μονόπλευρα και δε λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές που υπάρχουν ανά περιοχή και κοινωνική ομάδα, την ύπαρξη μειονοτήτων, τις κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες. Το ελληνικό σχολείο είναι ανεδαφικό και στατικό, προσκολλημένο σε ξεπερασμένα πρότυπα.
- Το σχολείο λειτουργεί αυτόνομα σε σχέση με την κοινωνία, δεν βοηθάει τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με τις εξελίξεις και να προετοιμαστούν σωστά για να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες. Τα ωθεί απλά να συμμετάσχουν σε έναν άενα επαναλαμβανόμενο μηχανισμό δημιουργίας άνεργων πτυχιούχων.
- Τέλος, το μεγαλύτερο πρόβλημα του ελληνικού συστήματος είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, που τα τελευταία χρόνια, λόγω της οικονομικής κρίσης, λαμβάνει χειρότερη μορφή. Αξίζει να αναφέρουμε ότι στον τελευταίο προϋπολογισμό το ποσοστό για την παιδεία έφτασε στο 2,75%, το χαμηλότερο των τελευταίων 35 χρόνων! Από την άλλη πλευρά, στη Γερμανία το ποσοστό του ΑΕΠ για την παιδεία ανέρχεται στο 8,4%, στη Γαλλία στο 6,9% και στη Φινλανδία στο 5,7%.

ΠΟΙΗΜΑ

(του μαθητή Τζόζεφ Φίλιπς)

Δύσκολη η πορεία για μια κατάλληλη παιδεία

"Ο μη δαρείς άνθρωπος ου παιδεύεται".

Σκοπός δεν είναι να αντιγράψουμε καμία Φιλανδία

Απλά ο μαθητής να μάθει να μιλάει και να σκέπτεται

Επιστήμη ποιητική ευδαιμονίας

Αυτό είναι κάτι που ξεχάσαμε

Το πρότυπο του μαθητή: αναπαραγωγή, κατάργηση δημιουργίας

Και έτσι το παιχνίδι χάσαμε

Μια επίμονη σταγόνα νερού
ανοίγει τρύπα πάνω σε μια μεγάλη χώρα
Εμείς σκαλίζουμε επίμονα τον τάφο του θεού
"Α ου προσήκει μητ' άκουε μηθ' όρα".

Η ιστορία δεν είναι αυτή που θα μας σώσει
Φάυλος κύκλος πάντα_το αποτέλεσμα
Κάθε μεταρρύθμιση τους νέους θα τους ξεσηκώσει
Κάθε νέο παιδείας κατασκεύασμα

Και χίλια δάκρυα να πέσουν στη φωτιά
Ένα είναι αυτό που θα επιβιώσει
Όχι όποιος άστοχα συλλέγει τα γνωστά
Μα αυτός που αξιοποιεί τη Γνώση!

ΠΗΓΕΣ

- Δίκτυο Ευρυδίκη, ιστοσελίδα Υπουργείου Παιδείας
- Πρόγραμμα Eurypedia
- Ιστοσελίδα του ΚΕΜΕΤΕ (Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ)
- Ιστοσελίδα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας
- Ιστοσελίδα Dynot (για το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα)
- www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos8/7.pdf

- http://dialogos-9osynedrio-olme.blogspot.com/2011/03/blog-post_4665.html
- eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/.../134EL_HI.pdf
- <http://www.hri.org/docs/OECD.html>
- <http://paspif.gr/pisa/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παραθέτουμε τα ερωτηματολόγια που δημιούργησε η ερευνητική ομάδα και χρησιμοποίησε ως ερευνητικά εργαλεία, καθώς και τις μεταφρασμένες εκδοχές τους στα γαλλικά.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

(για Έλληνες καθηγητές)

Εισαγωγή: Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί μέρος της Ερευνητικής εργασίας με θέμα 'Εκπαιδευτικά συστήματα ευρωπαϊκών χωρών και σύγκρισή τους με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα' που έχει αναλάβει ένα τμήμα της Α΄ Λυκείου του Μουσικού σχολείου Αγρινίου. Τα προσωπικά σας στοιχεία θα παραμείνουν απόρρητα και δε θα χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς πέραν της εξαγωγής συμπερασμάτων σε σχέση με τους στόχους της έρευνάς μας. Θα παρακαλούσαμε οι απαντήσεις σας να μην επιβαρύνονται από τη (δικαιολογημένη) αγανάκτηση που έχουν προκαλέσει οι πρόσφατες μισθολογικές περικοπές, αλλά να είναι όσο το δυνατόν πιο νηφάλιες και ειλικρινείς. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Στοιχεία ερωτώμενου

Φύλο:

Ειδικότητα:

Υποχρεωτικό ωράριο:

Σχέση εργασίας:

1. Πόσες ώρες ασχολείστε με τη δουλειά σας καθημερινά, εκτός του σχολείου, κατά μέσο όρο; (ελεύθερη απάντηση)

2. Είστε ικανοποιημένοι με το χρόνο που σας αφήνει για προσωπική ζωή ή συνολική ενασχόληση με την εργασία σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

3. Πιστεύετε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας είναι πολύ πειστικό; (τσεκάρετε ανάλογα)

A) για εσάς

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

B) για τους μαθητές

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

4. Ποιους από τους παρακάτω στόχους πιστεύετε ότι θα πρέπει να εξυπηρετούν τα μαθήματα του σχολείου; (απαντήστε με αξιολογική σειρά, δηλ. 1 για το πιο σημαντικό, 2 για το αμέσως επόμενο κλπ)

α) απόκτηση γνώσεων

β) διάπλαση χαρακτήρα

γ) κοινωνικοποίηση

δ) τεχνικές επίλυσης προβλημάτων

ε) συναισθηματική ωρίμανση

στ) όξυνση κριτικής ικανότητας

ζ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

5. Ποιους από τους παραπάνω στόχους πιστεύετε ότι εξυπηρετούν τα μαθήματα που διδάσκετε εσείς; (χρησιμοποιήστε την αρίθμηση των στόχων της προηγούμενης ερώτησης με αξιολογική σειρά, δηλ. π.χ. (α) 1, (γ) 2, κλπ)

6. Σας ενδιαφέρει η συναισθηματική απήχηση της διδακτικής πράξης στους μαθητές ή μόνο η επίτευξη των σκοπών του μαθήματος;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

7. Πιστεύετε ότι οι μαθητές σας ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του σχολείου, κατά μέσο όρο;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

8. Πώς θα περιγράφατε τη σχέση σας με τους μαθητές σας; (ελεύθερη απάντηση)

.....

.....

.....

.....

.....

9. Είστε ευχαριστημένοι με τη συμπεριφορά των μαθητών απέναντί σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

10. Αντιμετωπίζετε αρνητικές συμπεριφορές (λεκτική ή σωματική βία, ψυχολογική πίεση κλπ) από μαθητές;

Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά

11. Αντιμετωπίζετε αρνητικές συμπεριφορές (λεκτική ή σωματική βία, ψυχολογική πίεση κλπ) από γονείς;

Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά

12. Πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους σε θέματα: (τσεκάρτε ανάλογα)

- α) διδακτικής πρακτικής
- β) σχέσεις με μαθητές
- γ) σχέσεις με γονείς
- δ) άλλο θέμα (διευκρινίστε ποιο)

13. Θα θέλατε να επιμορφωθείτε για το αντικείμενό σας; (τσεκάρτε ανάλογα)

Ναι..... Όχι

14. Με τι στόχους θα θέλατε να επιμορφωθείτε; (αν απαντήσατε θετικά στην προηγούμενη ερώτηση, τσεκάρτε ανάλογα)

- α) απόκτηση γνώσεων
- β) διδακτική πρακτική
- γ) χρήση νέων τεχνολογιών
- δ) άλλοι στόχοι (διευκρινίστε ποιοι)

15. Πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχει αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας; (τσεκάρτε ανάλογα)

Ναι Όχι

16. Αν εφαρμοστεί το μέτρο της αξιολόγησης, ποιους θεωρείτε πιο κατάλληλους να αναλάβουν αυτό το έργο; (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) τους διευθυντές εκπαίδευσης
- β) τους διευθυντές σχολείων
- γ) τους σχολικούς συμβούλους
- δ) τους μαθητές
- ε) άλλους (διευκρινίστε ποιους)

17. Αν εφαρμοστεί το μέτρο της αξιολόγησης, ως προς ποιες από τις παρακάτω παραμέτρους πιστεύετε ότι θα πρέπει να γίνεται; (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) επιστημονική επάρκεια
- β) διδακτική μέθοδος
- γ) χρησιμοποιούμενο διδακτικό υλικό και σχέδιο διδασκαλίας
- δ) εργασίες (projects)
- ε) αποτελεσματικότητα
- στ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

18. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση θα πρέπει να έχει συνέπειες στους παρακάτω τομείς; (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) μισθολογικά
- β) ως προς την επαγγελματική εξέλιξη
- γ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

19. Θεωρείτε ότι το επάγγελμά σας απολαμβάνει την εκτίμηση του κοινωνικού συνόλου;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

20. Πιστεύετε ότι αποτελείτε πρότυπο για τους μαθητές σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

21. Η δουλειά σας σας προσφέρει ηθική ικανοποίηση;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

22. Θεωρείτε ότι η χρηματική αμοιβή σας ανταποκρίνεται στο έργο που προσφέρετε και στον κόπο και χρόνο που αφιερώνετε σε αυτό;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

23. Αισθάνεστε το κράτος φιλικό απέναντί σας σε θέματα: (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) μισθοδοσίας
- β) ασφάλισης
- γ) αδειών
- δ) μετεκπαίδευσης - επιμόρφωσης
- ε) άλλων αναγκών

24. Θα θέλατε να ενημερώνεστε για τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών και να χρησιμοποιείτε στοιχεία τους για να βελτιώνετε το έργο σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

25. Είστε ευχαριστημένοι από τη λειτουργία του συνδικαλιστικού σας φορέα και θεωρείτε ότι προασπίζεται ικανοποιητικά τα επαγγελματικά σας συμφέροντα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας.

Ερωτηματολόγιο για μαθητές

Εισαγωγή: Το Ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος ενός Project που έχει αναλάβει ένα τμήμα της Α΄ λυκείου του Μουσικού σχολείου Αγρινίου. Το project αφορά τη μελέτη εκπαιδευτικών συστημάτων ευρωπαϊκών χωρών και τη σύγκριση τους με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Τα προσωπικά σας στοιχεία θα παραμείνουν απόρρητα και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την εξαγωγή στατιστικών συμπερασμάτων που αφορούν την έρευνα. Η ειλικρίνεια και ακρίβεια των απαντήσεών σας θα είναι πολύ βοηθητική προκειμένου να επιτευχθούν οι ερευνητικοί μας στόχοι. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Στοιχεία ερωτώμενου:

Ηλικία	
Φύλο	
Τάξη	
Τύπος σχολείου	

1. Περιγράψτε αναλυτικά το ημερήσιο πρόγραμμά σας στο σχολείο (έναρξη και λήξη κάθε διδακτικής ώρας, ποιο μάθημα περιλαμβάνει κάθε διδακτική ώρα, τι περιλαμβάνει ο χρόνος εκτός των διδακτικών ωρών).

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή

2. Κατατάξτε τα μαθήματά σας στον παρακάτω πίνακα.

Υποχρεωτικά	Επιλογής

3. Ποια μαθήματα σας ενδιαφέρουν περισσότερο; (ελεύθερη απάντηση)

4. Πόσο χρόνο ξοδεύετε για την μελέτη των μαθημάτων καθημερινά ;

α) εντός σχολείου

β) εκτός σχολείου

5. Έχετε άλλες υποχρεώσεις για το σχολείο εκτός από τη μελέτη και ποιες είναι αυτές; (ελεύθερη απάντηση)

6. Ποια βοηθητικά μέσα χρησιμοποιούνται για την διδασκαλία (τσεκάρετε αντίστοιχα).

Πίνακας	Διαδραστικός πίνακας	Αναρτημένοι πίνακες εκπαιδευτικού υλικού	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Προβολές οπτικοακουστικού υλικού	Άλλο

7. Χρησιμοποιείτε εργαστήρια και σε ποια μαθήματα; (ελεύθερη απάντηση)

8. Το κράτος σας παραχωρεί δωρεάν βιβλία και πόσα για κάθε μάθημα κατά μέσο όρο; (ελεύθερη απάντηση)

9. Χρησιμοποιείτε άλλα βιβλία για την εκπαίδευσή σας εκτός από τα βιβλία που σας παραχωρεί το κράτος; (ελεύθερη απάντηση)

10. Πώς αντιμετωπίζονται στο σχολείο σας οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και οι μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση; (ελεύθερη απάντηση)

11. Υπάρχουν σχολικές γιορτές ή άλλες εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους; Ποιες είναι αυτές; (ελεύθερη απάντηση)

12. Οργανώνετε εκδρομές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και τι είδους; (ελεύθερη απάντηση)

13. Είστε ευχαριστημένοι με το κτήριο του σχολείου σας; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

14. Υπάρχει στο σχολείο σας :

A) Δωρεάν σίτιση

B) Δωρεάν μεταφορά των μαθητών

15. Υπάρχουν στο σχολείο σας ειδικοί επιστήμονες για αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων; (τσεκάρετε ανάλογα)

A) Ψυχολόγοι	
B) Κοινωνικοί λειτουργοί	
Γ) Ιατρονοσηλευτικό προσωπικό	
Δ) Ειδικοί για επαγγελματικό προσανατολισμό	
Ε) Άλλο (Διευκρινίστε ποιο)	
ΣΤ) Τίποτα από τα παραπάνω	

16. Έχετε καλή σχέση με τους συμμαθητές σας; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

17. Έχετε καλή σχέση με τους καθηγητές σας; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

18. Οι καθηγητές σας δίνουν τη δυνατότητα να συμμετέχετε στη διαμόρφωση του τρόπου διδασκαλίας ή σας επιβάλλουν το δικό τους τρόπο χωρίς να ζητούν τη συνεργασία σας; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

19. Πιστεύετε πως οι καθηγητές σας γνωρίζουν καλά την επιστήμη τους; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

20. Πιστεύετε πως οι καθηγητές σας είναι καλοί στη διδασκαλία του μαθήματός τους; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

21. Πιστεύετε ότι οι καθηγητές σας δίνουν περισσότερη βαρύτητα: (τσεκάρετε ανάλογα)

A) Στο να αποκτήσετε γνώσεις	
B) Στο να μάθετε να σκέφτεστε	
C) Και στα δύο	

22. Ο τρόπος διδασκαλίας σας δίνει περιθώρια διαλόγου και αυτοέκφρασης; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

23. Με ποια κριτήρια αξιολογείται η επίδοσή σας στα μαθήματα; (τσεκάρετε ανάλογα)

A) καθημερινή απόδοση	
B) περιοδικές γραπτές εξετάσεις σε τμήμα ή στο σύνολο της ύλης	

Γ) περιοδικές προφορικές εξετάσεις σε τμήμα ή στο σύνολο της ύλης	
Δ) ατομικές εργασίες	
Ε) ομαδικές εργασίες	
Στ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)	

24. Κάθε πότε αξιολογείτε με γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις σε τμήμα ή στο σύνολο της ύλης; (ελεύθερη απάντηση)

25. Πόσες ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες αναλαμβάνετε κατά τη διάρκεια μιας σχολικής περιόδου; (ελεύθερη απάντηση)

26. Πιστεύετε πως η αξιολόγηση-βαθμολόγηση είναι αυστηρή στο σχολείο σας ; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Παρά Πολύ

27. Οι καλές επιδόσεις στα μαθήματα επιβραβεύονται στο σχολείο σας και με ποιο τρόπο; (ελεύθερη απάντηση)

28. Ενδεχόμενες παραβατικές συμπεριφορές των μαθητών τιμωρούνται στο σχολείο σας και με ποιο τρόπο; (ελεύθερη απάντηση)

29. Με ποια διαδικασία ενημερώνονται οι γονείς σας για την πρόοδο σας; (ελεύθερη απάντηση)

30. Πώς θα περιγράφατε τη στάση των γονιών σας απέναντί σας σε σχέση με τις σχολική σας επίδοση; (αν αδιαφορούν ή όχι, αν και πόσο σας πιέζουν, αν σας επιβραβεύουν ή σας τιμωρούν κλπ); (ελεύθερη απάντηση)

31. Οι γονείς σας είναι ευχαριστημένοι με το σχολείο σας ; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Παρά Πολύ

32. Υπάρχει σύλλογος γονέων που να ασχολείται με θέματα του σχολείου και ποιες ακριβώς είναι οι δραστηριότητές του; (ελεύθερη απάντηση)

33.Οι μαθητές εκλέγουν συμβούλιο αντιπροσώπων τους υπεύθυνο για τη διεκπεραίωση θεμάτων που τους απασχολούν και ποιος είναι ο τρόπος λειτουργίας αυτού του συμβουλίου; (ελεύθερη απάντηση)

34.Πιστεύετε ότι το σχολείο σας προετοιμάζει κατάλληλα για τις απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας; (τσεκάρετε ανάλογα)

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

35.Μπορεί κάποιος με το απολυτήριο λυκείου να αποκατασταθεί επαγγελματικά ; (τσεκάρετε ανάλογα)

Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά	Πάντα

36.Θα θέλατε το σχολείο σας να είναι διαφορετικό ; (τσεκάρετε ανάλογα)

Ναι	
Όχι	

Αν ναι, ως προς τι ;

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

για ξένους καθηγητές

Εισαγωγή: Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί μέρος της Ερευνητικής εργασίας με θέμα 'Εκπαιδευτικά συστήματα ευρωπαϊκών χωρών και σύγκρισή τους με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα' που έχει αναλάβει ένα τμήμα της Α΄ Λυκείου του Μουσικού σχολείου Αγρινίου. Τα προσωπικά σας στοιχεία θα παραμείνουν απόρρητα και δε θα χρησιμοποιηθούν για κανένα άλλο λόγο παρά για την εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με τους στόχους της έρευνάς μας. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Στοιχεία ερωτώμενου

Φύλο:

Ηλικία:

Χρόνια στην εκπαίδευση:

Ειδικότητα:

4. Πόσες ώρες μάθημα έχετε την ημέρα κατά μέσο όρο; (ελεύθερη απάντηση)
5. Πόσες ώρες είναι το εβδομαδιαίο υποχρεωτικό σας ωράριο; (ελεύθερη απάντηση)
6. Πόσες ώρες είστε υποχρεωμένοι να ασχολείστε με τη δουλειά σας καθημερινά, εκτός του μαθήματος, κατά μέσο όρο; (ελεύθερη απάντηση)

7. Είστε ικανοποιημένοι με το χρόνο που σας αφήνει για προσωπική ζωή ή συνολική ενασχόληση με την εργασία σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

8. Πιστεύετε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας είναι πολύ πειστικό;
Α) για εσάς

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

Β) για τους μαθητές

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

6. Ποιους από τους παρακάτω στόχους εξυπηρετούν τα μαθήματα που διδάσκετε στην ειδικότητά σας; (απαντήστε με αξιολογική σειρά)

- α) απόκτηση γνώσεων
- β) διάπλαση χαρακτήρα
- γ) κοινωνικοποίηση
- δ) τεχνικές επίλυσης προβλημάτων
- ε) συναισθηματική ωρίμανση
- στ) όξυνση κριτικής ικανότητας
- ζ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

7. Σας ενδιαφέρει η συναισθηματική απήχηση της διδακτικής πράξης στους μαθητές;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

8. Πιστεύετε ότι οι μαθητές σας ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του σχολείου;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

9. Πώς θα περιγράφατε τη σχέση σας με τους μαθητές σας; (ελεύθερη απάντηση)

.....

.....

.....

.....

.....

10. Είστε ευχαριστημένοι με τη συμπεριφορά των μαθητών απέναντί σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

11. Αντιμετωπίζετε αρνητικές συμπεριφορές (λεκτική ή σωματική βία, ψυχολογική πίεση, καταγγελίες κλπ) από μαθητές;

Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά

12. Αντιμετωπίζετε αρνητικές συμπεριφορές (λεκτική ή σωματική βία, ψυχολογική πίεση, καταγγελίες κλπ) από γονείς;

Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά

13. Συνεργάζεστε με τους γονείς των μαθητών σας σχετικά με την εκπαιδευτική εξέλιξη των παιδιών τους;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

14. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας συνεργάζεστε μεταξύ σας σε θέματα: (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) διδακτικής πρακτικής
- β) σχέσεις με μαθητές
- γ) σχέσεις με γονείς
- δ) άλλο θέμα (διευκρινίστε ποιο)

15. Κάθε πότε επιμορφώνεστε για το αντικείμενό σας; (ελεύθερη απάντηση)

16. Με τι στόχους επιμορφώνεστε; (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) απόκτηση γνώσεων
- β) διδακτική πρακτική
- γ) άλλοι στόχοι (διευκρινίστε ποιοι)

16. Κάθε πότε αξιολογείστε; (ελεύθερη απάντηση)

17. Από ποιους αξιολογήστε; (ελεύθερη απάντηση)

18. Ως προς ποιες παραμέτρους της δουλειά σας αξιολογήστε; (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) επιστημονική επάρκεια
- β) διδακτική μέθοδος
- γ) χρησιμοποιούμενο διδακτικό υλικό και σχέδιο διδασκαλίας
- δ) εργασίες (projects)
- ε) αποτελεσματικότητα
- στ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

19. Τι συνέπειες έχει η αξιολόγησή σας (ελεύθερη απάντηση)

- α) μισθολογικά
- β) ως προς την επαγγελματική σας εξέλιξη
- γ) άλλο (διευκρινίστε ποιο)

20. Θεωρείτε ότι στη χώρα σας το επάγγελμά σας απολαμβάνει την εκτίμηση του κοινωνικού συνόλου;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

21. Πιστεύετε ότι αποτελείτε πρότυπο για τους μαθητές σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

22. Η δουλειά σας σας προσφέρει ηθική ικανοποίηση;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

23. Θεωρείτε ότι η χρηματική αμοιβή σας ανταποκρίνεται στο έργο που προσφέρετε και στον κόπο και χρόνο που αφιερώνετε σε αυτό;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

24. Αισθάνεστε το κράτος φιλικό απέναντί σας σε θέματα: (τσεκάρετε ανάλογα)

- α) μισθοδοσίας
- β) ασφάλισης
- γ) αδειών
- δ) μετεκπαίδευσης - επιμόρφωσης
- ε) άλλων αναγκών

25. Έχετε τη δυνατότητα να παρέμβετε και να αλλάξετε πράγματα στην εκπαίδευση της χώρας σας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

26. Ενημερώνεστε για τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών και χρησιμοποιείτε στοιχεία τους για να βελτιώσετε το δικό σας εκπαιδευτικό σύστημα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

27. Είστε ευχαριστημένοι από τη λειτουργία του συνδικαλιστικού σας οργάνου και θεωρείτε ότι προασπίζεται ικανοποιητικά τα επαγγελματικά σας συμφέροντα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ

QUESTIONNAIRE

(ELEVES)

Ce questionnaire fait partie d'une recherche (projet) qu' un groupe d'eleves de la Seconde du Lycee Musical d'Agrinio a entreprise. Cette recherche concerne l'etude des systemes educatifs de quelques pays europeens en comparaison avec le systeme educatif grec. Vos donnees personnelles resteront secretes et elles ne seront utilisees que pour arriver a quelques conclusions liees a notre recherche. La sincerite et la precision de vos reponses nous seront precieuses afin qu'on puisse atteindre les objectifs de notre enquete. Nous vous remercions d'avance de votre participation.

Donnees personnelles de

La personne interrogee:

Age	
Sexe	
Classe	
Type d'ecole.	

37. Decrivez en detail votre programme quotidien a l'ecole (duree de chaque heure didactique, matieres, temps supplementaire a l'ecole-en dehors de vos cours-...etc).

Lundi	Mardi	Mercredi	Jeudi	Vendredi

2. Classez vos cours au tableau suivant :

Obligatoires	Facultatifs (au choix)

3. Quelles matières vous intéressent-elles plus ? (réponse libre)

4. Combien de temps consacrez-vous à l'étude de vos cours chaque jour ?

a) à l'intérieur de l'école.

b) à l'extérieur de l'école.

5. Avez-vous d'autres obligations pour l'école (en plus de l'étude de vos cours) ?
Lesquelles ? (réponse libre)

6. Quels sont les moyens audiovisuels d'enseignement ? (cochez)

Tableau	Tableau interactif	Accrochage des	Ordinateurs	Projecteurs (matériel)	Autre.

		tableaux du materiel educatif		audiovisuel)	(precisez)

7. Utilisez-vous des laboratoires? En quelles matieres? (reponse libre).

8. L'état vous offre-t-il gratuitement les livres scolaires ? Combien de livres pour chaque matiere ? (reponse libre).

9. Utilisez-vous d'autres livres pour votre formation en dehors des livres scolaires? (precisez).

10. De quelle facon votre ecole fait face aux eleves faibles (avec des problemes de dyslexie, d'apprentissage,...etc) ? (reponse libre).

11. Y a-t-il des fetes scolaires ou d'autres celebrations durant l'annee scolaire ? Lesquelles ?

(reponse libre).

12. Organisez-vous des excursions durant l'annee scolaire ? (reponse libre).

13. Etes-vous satisfait(e) du batiment scolaire?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

14. Y a-t-il a votre ecole

A) Alimentation gratuite.

B) Transport des eleves gratuit.

15. Ya-t-il a votre ecole des scientifiques specialistes pour faire face aux problemes particuliers ?

a) Des psychologues	
b) Des assistants sociaux	
c) Du personnel medical	
d) Des specialistes sur l'orientation professionnelle	
e) Autre (precisez)	
f) Personne.	

16. Entretenez-vous une bonne relation avec vos camarades?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

17. Entretenez-vous une bonne relation avec vos professeurs ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

18. Les enseignants vous donnent-ils la possibilite de participer a l'elaboration de l'enseignement ou imposent-ils leur facon d'enseigner sans demander votre collaboration ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

19. Croyez-vous que vos professeurs connaissent bien leur objet d'enseignement?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

20. Estimez-vous que vos professeurs sont efficaces a l' enseignement de leur matiere?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

21.Trouvez-vous que vos professeurs donnent plus d' importance:

D) A l'acquisition des connaissances	
E) A apprendre a penser.	
F) A tous les deux	

22. La maniere d'enseigner donne-t-elle la possibilite de dialogue et d'expression personnelle?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

23. Quels sont les criteres d'evaluation de votre performance scolaire?

A) Performance quotidienne	
B) Des epreuves ecrites partielles ou des examens ecrits de fin d'annee.	

C) Des epreuves orales partielles ou des examens oraux de fin d'annee.	
D) Des devoirs individuels.	
E) Des travaux de groupe.	
F) Autre (precisez).	

24. Combien de fois par an avez-vous une evaluation?(examens ecrits ou oraux, partiels ou de fin d'annee) (precisez)

25. Combien de travaux (individuels ou en groupe) avez-vous durant une annee scolaire?

(precisez).

26. Pensez-vous que l'evaluation-notation est severe a votre ecole?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

27. La bonne performance scolaire est-elle appreciee a votre ecole et de quelle maniere?

(reponse libre).

28. Des comportements transgressifs eventuels des eleves sont-ils punis a l' ecole et de quelle

facon? (precisez).

29. Quel est le processus d'information de vos parents au sujet de votre progress scolaire?

(precisez).

30. Comment pourriez-vous decrire l'attitude de vos parents envers vous, en raison de votre performance scolaire ?(Sont-ils indifferents, prêts a vous presser ou vous punir ou vous decerner un prix ?) (reponse libre)

31. Vos parents sont-ils satisfaits de votre école?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

32. Y a-t-il une association des parents qui s'occupe des sujets scolaires? Quelles sont exactement ses activités?(réponse libre).

33. Les membres (représentants) du Conseil élu par les élèves sont-ils responsables pour

l'expédition des affaires courantes qui les préoccupent? Quel est le fonctionnement de ce

Conseil ? (réponse libre).

34. Estimez-vous que l'école vous prépare aux besoins de la société actuelle (exigences du

marché de travail) ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

35. Le bac est-il suffisant comme diplôme pour faire une carrière? (Pour avoir une profession).

Jamais	Rarement	Souvent	Tres souvent	Toujours

36. Souhaiteriez-vous une école différente?

Oui	
Non	

Si oui, précisez

Nous vous remercions de votre participation.

QUESTIONNAIRE

(ENSEIGNANTS)

Ce questionnaire fait partie d'une recherche ayant comme sujet: « Les systèmes éducatifs de

quelques pays européens en comparaison avec le système éducatif grec » et elle est menée par ____

un groupe d'élèves de la Seconde du Lycée Musical d'Agrinio.

Vos données personnelles resteront secrètes et elles ne seront utilisées que pour arriver à

quelques conclusions liées à nos objectifs de recherche. Nous vous remercions d'avance de

votre gentille participation.

Données de la personne interrogée.

Sexe:

Age :

Duree de travail dans l'enseignement:

Specialite:

1. Combien d'heures des cours avez-vous par jour?(Reponse libre)
2. Quel est votre horaire obligatoire hebdomadaire?(Reponse libre)
3. Combien d'heures etes-vous oblige(e) de vous occuper de votre travail quotidiennement(en plus de vos cours) ex: preparation des tests, preparation au cours...etc. (Reponse libre).
4. Etes-vous satisfait(e) du temps libre que votre travail vous laisse pour votre vie privee?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

5. Croyez-vous que le systeme educatif de votre pays est tres contraignant ?
A) Pour vous.

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

B) Pour les eleves

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

6. Lesquels des objectifs suivants sont servis par les cours (de votre rayon) que vous enseignez ? (Repondez par ordre d'importance).
 - a) Acquisition de connaissances.
 - b) Formation de caractere.
 - c) Socialisation.
 - d) Techniques de solution des problemes.
 - e) Maturite emotionnelle.
 - f) Acuite de jugement.

g) Autre (precisez).

7. Etes-vous interesse(e) par la resonance emotionnelle que l'acte educatif eveille en vos eleves ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

8. Pensez-vous que vos eleves repondent aux exigences scolaires ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

9. Comment pourriez-vous caracteriser votre relation avec vos eleves? (reponse libre)

.....
.....
.....
.....
.....

10. Etes-vous satisfait(e) du comportement de vos eleves envers vous?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

11. Etes-vous confronte(e) a des attitudes negatives du cote de vos eleves (violence verbale ou

physique, pression psychologique, denonciations...etc) ?

Jamais	Rarement	Frequemmen t	Tres frequemmen t	Trop frequemmen t

12. Etes-vous confronte(e) a des attitudes negatives du cote parental (violence physique ou verbale,

pression psychologique, autre...etc)?

Jamais	Rarement	Souvent	Tres souvent	Trop souvent

13. Collaborez-vous avec les parents de vos eleves au sujet de l'evolution educative de leurs

enfants?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

14. Les enseignants de votre ecole collaborent-ils sur des sujets concernant: (cochez)

- a) Les pratiques d'enseignement.
- b) Les relations avec les eleves.
- c) Les relations avec les parents.
- d) autre (precisez).

15. Suivez-vous une formation frequente concernant l'objet de votre enseignement?
(Reponse libre)

16. Quels sont les buts de votre formation? (cochez)

- a) Acquisition de connaissances.
- b) Pratiques d'enseignement.
- c) D'autres objectifs (precisez).

17. Etes-vous evalue(e) frequemment? (reponse libre)

18. Par qui etes-vous evalue(e)? (reponse libre)

19. Quels cotes de votre travail sont-ils evalues (cochez)

- a) La suffisance scientifique.
- b) Methode d' enseignement.
- c) Plan et materiel d'enseignement utilises.
- d) Des travaux (projets)
- e) Efficacite.
- f) Autre (precisez).

20. Quelles sont les consequences par l'evaluation subie?(reponse libre)

- a) Au niveau de votre salaire.
- b) Au niveau de votre evolution professionnelle.
- c) Autre (precisez)

21. Dans votre pays votre métier est-il apprecie par l'ensemble social?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

22. Considererez-vous que vous etes un modele pour vos eleves?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

23. Votre travail vous offre-t-il une satisfaction morale?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

24. Estimez-vous que votre salaire (l'argent gagne) correspond a l'oeuvre que vous offrez, a l'effort

et au temps que vous consacrez ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

25. Croyez-vous que l'état est amical envers vous au sujet de: (cochez)

- a) salariat
- b) assurance/ securite sociale
- c) toute sorte de conge
- d) formation des enseignants
- e) d'autres besoins.

26. Avez-vous la possibilite en tant qu'enseignant d'intervenir ou de changer certaines choses

concernant le systeme educatif de votre pays?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

27. Etes-vous informe(e) des systemes educatifs d'autres pays? Utilisez-vous eventuellement des

elements des systemes etrangers pour ameliorer votre systeme educatif?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

28. Etes-vous content(e) du fonctionnement du corps syndical? Trouvez-vous qu'il defend d'une

maniere satisfaisante vos interets professionnels ?

Pas du tout	Peu	Assez	Beaucoup	Trop

Nous vous remercions de votre participation.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους βοήθησαν με οποιοδήποτε τρόπο για την πραγματοποίηση αυτής της ερευνητικής εργασίας.

- Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους:

Μαίρη Τσιχριτζή - Βαϊνά

Μαρία Καπνιάρη

Ντίνα Κούστα - Πανά

Παρασκευή Μαδιά

Κων/νο Κολοβό

Marie Simon

Alice Barneche - Pappas

Laurence Barneche - Miquel

Valerie Weidmann

Ούλλα Τίγκα

Λενίτα Καπέλη

Κων/νο Αλεξίου

Γερασιμούλα Καρβούνη